

BALKON

aycubek

PROF. DR. FUAT SEZGİN FEN LİSESİ

SAHİP OLMAK VE OLMAK FARKLIDIR

2017 / SAYI 6

Balkondakiler

Editör yazısı
 Mavi Kelebek- İdil Altıntaş
 Şiir-Enes Kutay Karakaş
 Çöp Adam-RBMutlu
 Kuş-Öykü Büyükyılmaz
 Ümitsizlik ile Başbaşa-Sinem İ. Sarısakal
 Güneş ve Ay-Zehra Gerçek
 Kalp Hırsızı-Yıldız Kayacı
 Betondan Bir Ev-Enes Kutay Karakaş
 Ebedi Rayiha-Sude Gümüşsoy
 Ara-Eymen Tuna Şağban
 İrade,İsyân ve Şüphe- Yusuf E. Bozan
 Çakıl Taşındaki Minik Sonsuzluk-Sude Gümüşsoy
 Şakayık ve Peravşan-RBMutlu
 Son Dalmaçyalı-Özlem Mutlu
 Sırlar Evreni: Organik Kimya-Zeynel Salman
 Biyokütle-Samet Darıcı
 Yokluğundaki Varlığım- "Şu"
 Bilim Köşesi - İzlem D. Kaya
 Sanat Köşesi-Kaan Koca
 Gerçek Nedir?/Sanat-Ayşenur Karaca
 Deney MBSRM 2100-MBSRM
 Barış-Hakan Köroğlu
 Yağmurdan Kaçan Karıncalar-"Şu"

EDİTÖRLER:

Özlem MUTLU
 Kaan KOCA
 Rûmeysa Beyza MUTLU
 İdil ALTINTAŞ
 İzlem Deniz KAYA
 Muhammed Kürşat KABAK
 Mahmut Emir BAŞAL

- Dergimiz ticari bir yayın değildir.
- Dergimizin çıkmasını istiyorsanız bir sonraki sayıya ürün gönderin.
- Bütün amatörlükler bizdendir.

İMTİYAZ SAHİBİ:

OKUL MÜDÜRÜ
İbrahim MUSLU

SORUMLU:

Fatih KUTLUOĞLU
Türk Edebiyatı Öğretmeni

Katkılarından dolayı okulumuz velisi,
Mesut San Bey'e çok teşekkür ederiz.

7 Sıkıcı başlangıçlardan usanmış sevgili okurlar,

Dergimizin bu sayısını, sayfalara mürekkep izlerini bırakmış biz gençlere ithaf ediyoruz.

Baharın gelişiyle siyah beyaz sayfaları renkli hayallerimizle süsledik, tıpkı siyah beyaz dünyayı renklendiren bahar çiçekleri gibi balkonumuzda açmış sümbüllerin, yaseminlerin, zambakların ve güllerin tatlı kokuları bizlere yeni umutlar, taptaze hayaller bahşediyor. Renkli dondurmalar yerken bizlere neşe veren kuş cıvıltılarını, İstanbul kanatları altına alıyor.

"Adımlarken Galata Kulesi'nin
daracık basamaklarını
uçup uçmayacağını bilmiyordu Hezarfen
bir tek şeyden emindi yalnızca
inmeyecekti yürüyerek
çıktığı merdivenden"

Umutların yeşerdiği, siyah beyaz günlerimizin renklerle canlandırıldığı bir mevsimdeyiz. Bunun en güzel kanıtı bizleri kuytu karanlıktan çıkaran 18 Mart, 23 Nisan ve 19 Mayıs'tır. Tıpkı güzel günlerin geleceğine inanan Cumhuriyet insanları gibi siz Balkon okurları da geleceğe umutla bakınız.

Ulu bir ağacın gölgesinde, elinizde bir bardak limonata, yüreğinizde yepyeni umutlar, dizlerinizde ise Balkon ile güzel günlere giden yolda mutlu olmanız dileğiyle...
ZEK'e sevgilerle...

EDİTÖRLER

Mavi Kelebek

İdil Altıntaş

Bir gencin omzuna, gökyüzünün rengini çalmış ve kendi üzerine giymiş küçük mavi bir kelebek kondu. Genç ise sırtındaki çantanın ağırlığı altında ezilirken durmaksızın yağın yağmurdan korunmak için durağın altına saklanmıştı. Geç saatte çıktığı okulundan evine dönerken, insanın üzerinde tek bir kuru damlalık yer dahi bırakmayan yağmura yakalanmıştı. Sırılsıklam, koşarak durağa yetişmiş ve kendisi gibi düşünen bir çok insanın arasına karışmıştı. Şimdi durakta sıkışmış bir halde, gelecek otobüsü bekliyordu.

O gün gökyüzünde, yağmur bulutları ve rüzgar birbirine savaş açmış gibiydiler. İki tarafta gökyüzündeki güce hakim olmak istiyordu, lakin çıkardıkları savaşın çilesini çeken artık bu vahim olaya alışmış ve suskun kalmış insanlardı. Gözlerini kapatmış ve ağızlarını yummuş insanlar, gökyüzünden yayılan öfkenin tesiri altında kalarak onun bir parçası oluyorlardı.

Genç ,yani Ozan, etrafını duvar gibi saran ve kalabalığın önünden koşarak geçen insanların yüzlerine baktı. Hepsinin gözleri üzerinde yürüdükleri beton kaldırımın rengini almıştı. En genç olanlarının bile alınları sürekli çatmaktan kırış kırış olmuştu. Bu insanlar gökyüzünün etrafa yaydığı öfkenin bağımlısı olan insanlardı. Bu insanlar, yaşadıkları hayatın temel amacını unutmuş ve bunun eksikliğiyle yaşayan insanlardı. Bu insanların hayatında sevgi, sadece çocukluk anılarından kalan bir kaç küçük kırıntıydı. Ozan onlar gibi değildi.

Kelebek hala Ozan'ın omzundaydı buna rağmen görmemişti Ozan. Etrafına, insanlara, kendini korumak için yarattığı engin dünyasına o kadar çok dalmıştı ki gökyüzünün zıttı küçük maviliğin omzunda durduğunun farkına varmamıştı.

Tıpkı Ozan gibi kendini bu bitik dünyanın havasından koruyan bir kaç taze ruh hala vardı ve etraftaki yok edici zihniyetlerin arasında hala varlıklarını sürdürüyorlardı. O insanlardan bir tanesi, küçük bir çocuk, tam da kalabalık durağın önünden geçiyordu ki Ozan'ın henüz farkına varmamış olduğu küçük kelebeği gördü. Kelebeği görünce o kadar heyecanlanmıştı ki elini tutan annesinin koluna asılarak onu durdurmaya ve kelebeği parmağıyla annesine göstermeye çalışmıştı.

"Anne, bak! Görüyor musun mavi kelebeği? Hemde kışın ortasında! Anne! Baksana!"

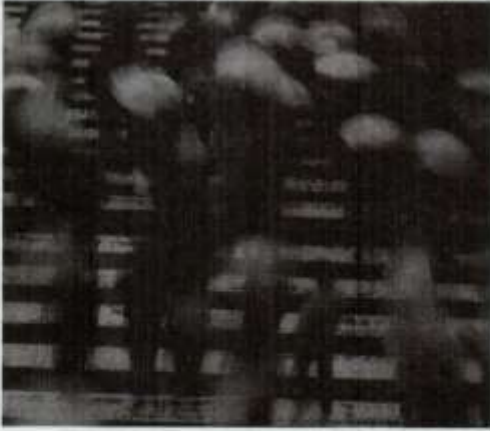
Fakat çabaları bir işe yaramamış ve annesi tarafından zorla sürüklenirken gözleri arkasında kalmış bir vaziyette uzaklaşmıştı durağın oradan. Yine de Ozan çocuğun yaptıklarına gözleriyle şahit olmuş ve heyecanlı sesini işitmişti. Merakla çocuğun göstermeye çalıştığı şeye bakmak için başını sağına çevirdiğinde fark etti küçük mavi kelebeği. Ve kelebek sanki Ozan'ın onu görmesini bekliyormuş gibi havalanmıştı olduğu yerden.

Bazı anlar vardır ki içimizden bir yerlerden yükselen beklenmedik sesleri dinleriz. Sadece anlık verdiğimiz kararlar olur. Sonrasında ne olacağını düşünmeden sadece olması gerektiğine inanarak yaparız bazı şeyleri. Ve denilenin aksine, saf istekten yaptığımız bu işlerin ardından hiç pişmanlık duymayız. Aksine mutluyuzdur çünkü bu saf hayallerin içimizde tozlanıp bizi hasta etmesine izin vermemişizdir. İşte Ozan da tam da öyle bir anda, kelebeği takip etmesini fısıldayan sese kulak vererek hiçbir şeyi düşünmeden adımlarını kelebeğin ardında atmaya başladı. Yarına kadar yetiştirmesi gereken onlarca kağıt soru vardı. Lakin hiçbiri Ozan'ın kafasındaki birkaç minik sorudan değerli değildi o an.

Bu yağmurda, bu kelebek nasıl hayatta kalabilmişti ve neden onun omzuna konmuştu? Kafasında dönüp dolaşan bu iki sorunun peşinden gidiyordu Ozan. Biliyordu ki takip ettiği soruların cevabı kelebeğin gittiği yerdeydi. Çünkü kelebeğin orada olması bir tesadüf değildi. Ki zaten bu dünyadaki hiçbir şey bir tesadüfün eseri değildi.

Kelebek yağmurla dans eder gibi havada bir o yana bir bu yana süzülürken Ozan anın büyüüne kapılmış gibi onu takip ediyordu peşinden. Yağmur damlalarının küçük mavi kelebeğe bir alıp veremediği yoktu bu yüzden sadece yanından geçiyorlardı. Ve kelebek dansına devam ediyordu.

Ozan gözünü kelebeğin etkisinden ayırabildiği kısacık birkaç saniyede etrafındaki insanlara baktı. Hiçbiri kafalarının üzerinde kanat çırpın bu küçük güzelliği fark etmiyordu. Yanından geçen her bir insan ,Ozan'ın taktığı isimle, eksik insanlardı. Hepsi önlerinde gerçekleşen güzellikleri göremeyecek ve ardından hayatın çirkinliğini savunacak kadar kör insanlardı.

Ozan bakışlarını tekrar kelebeğine yönelttiğinde, daha önce defalarca buradan geçmesine karşın fark etmediği bir ara sokağa girerken gördü kelebeği. Ardından telaşla koşarak dar sokağa girdiğinde rüzgar artık o kadar sert esmiyordu ve yağmur ansızın kesilmişti. Ozan şaşkınlıkla etrafına baktığında az önce girdiği yerle hiç alakası olmayan bir sokakta buldu kendini. Kelebek önünde ilerliyordu.

Girdiği sokak oldukça geniş bir yerdi. Taş duvarlar dünyanın gizli köşelerinde saklanmış bir kaç güzel renkle boyanmıştı. Uzun cam pencereler vardı ve giriş kattaki pencerelerin hiçbirinde parmaklık yoktu. Açık camların ardında yaşayan insanları görmüştü. Pencerelerin önünde, topraktan yapılmış saksılarda bulunan çiçekler vardı. Ozan birçoğunu daha önce hiç görmediğini fark etti. Büyük ihtimalle tarihin yıpranmış sayfaları arasında hafifçe bahsedilen yüzlerce çiçeklerden biriydi onlarda. Ozan ilerlemeye devam etti. Ayak bastığı kaldırımlar her zaman yürüdüğü kaldırımlar gibi değildi. Kirli değillerdi ve etraflarından çıkmış küçük yeşillikler vardı taşların önünü kapatan. Sıcak kokular sarmıştı etrafı. Çevresindeki insanların sohbet ettiklerini görüyordu Ozan, birbirlerine bağırıp kavga ettiklerini değil. Ozan sırsıklam bir halde şaşkınlığının etkisiyle kaldırımda ağır ağır yürürken caddedeki birkaç insan onu fark etmişti. Saçlarına, geçirdiği acılar yüzünden değilde yaşadığı her bir tecrübenin akı düşmüş yaşlı bir kadın geçti yanından. Yaşlı kadının dudaklarında küçük bir tebessüm belirdi Ozan ile göz göze gelince. Oldukça sıcak ve çok tanıdık bir gülümseme. Yaşlı kadını daha önce de gördüğü düşü aklına Ozan'ın. Henüz daha küçükken evlerini yakınında bir yerlerde çiçek satan çiçekçi kadını bu yaşlı teyze. Betonlaşmış iç karartıcı evlerinin arasındaki tek renkli mekandı çiçekçi. Çölün ortasındaki vahaya benzetirdi orayı Ozan. Sonrasında ise çiçekçi esrarengiz bir şekilde gelmemeye başlamıştı. Ozan da büyüdükçe unuttu küçük renkli vahasını.

Çiçekçi kadının tıpkı eskiden sattığı çiçekler gibi renkli gülümsemesine karşılık verdi Ozan. Evlerin önünde ilerledikçe yeni insanlar çıktı karşısına. Her birine dikkatle baktıkça onları da hatırlamaya başladı. Az ilerisinde, çevresine toplanan bir grup insanla konuşan genç kadını televizyonda görmüştü. Nefretin hakim olduğu dünyanın suskunluğuna itiraz ediyordu kadın. Pencereden dışarıyı seyreden küçük kıızı, okulunun karşısındaki ışıklarda görüyordu hep. Yaz kış fark etmeksizin dolaştığı ince giysileriyle bir kere dahi olsun üzgün görmemişti kıızı. Yüzünde her şeyin güzel olacağına dair beliren bir tebessüm ile mendillerini satan kıza çok kez yardım etmişti. Küçük kıza göz göze geldiklerinde kıza onu hatırlamış olacak ki heyecanla el

Ozan da başarıyla selam verdi. Kızın umut dolu gülüşü sonunda yerini bulmuş olduğu için sevinmişti. Ozan, gittikçe daha da tanımaya başladığı simalarla karşılaştı. Buradaki insanların her biri hayatının belli belirsiz noktalarında ona dokunmuş kişilerdi. Ne zaman karanlık dünyada boğuluyormuş gibi olsa karşısına çıkan insanlardı buradakiler. Hepsini hatırlıyordu Ozan, tıpkı onların da Ozan'ı hatırladığı gibi.

Ozan insanların artık azalmaya başladığı yerlere doğru gitmeye başlayınca hatırladı onu buraya getiren küçük mavi kelebeği. Telaşa kapılmış gözleri ile baktığında etrafına, mavi kelebekten bir iz göremedi etrafta. 'Buraya kadar mıydı?' diye düşündü içinden. Kelebeğini gözden kaybettiği için içini burkan üzüntüye hakim olamadı. Tam da umudunu kaybedip geldiği yolu geri döneceği esnada sağ omzuna dokunan el ile durakladı. Karşısında mavi elbisesi, mavi gözleri ve açık kahve saçlarıyla kendi yaşlarında genç bir kız duruyordu. "Ozan," dedi derinden gelen sıcacık sesiyle. "Buraya gelmeni uzun zamandır bekliyorduk." Ozan genç kıza baktığında mavi elbisesinin ve gözlerinin tonu ile kelebeğin kanatlarındaki maviliğin aynı olduğunu fark etti. Karşısındaki kızın kim olduğunu tahmin etmek çok da zor değildi. Ozan ona fazlasıyla buraya aitmiş gibi hissettiren bu yerin neresi olduğunu bilememesinin şaşkınlığıyla konuştu. "Burası da neresi böyle?"

Genç kız gülümseyerek yanıtladı onu. "Burası güce olan sevginin değil, sevginin gücünün hakim olduğu saklı bir dünya. Biz buraya 'Kelebekler Şehri' diyoruz." Ozan hala şaşkıncı ve bunu ses tonuna da sürekli yansıtıyordu. "Kelebekler şehri mi?"

"Evet, öyle." diyecek oldu mavi elbiseli kız. "Kelebeklerin neden kısa ömürlü olduğunu bilir misin?"

Ozan nedenini sorarcasına ona baktı. Sessiz kalmayı tercih etmişti.

"Çünkü kelebekler güzel kanatlara sahip olduklarında, yaşadıkları dünyayı daha güzel bir yer haline getirebilmek için çıkarlar kanatlarını. Lakin bunu

başarabilmek o küçük kelebekler için fazlasıyla zordur. Bu yüzden küçük kanatları ile büyük işler başarabilmek için, çok uzun zaman önce bu yeri kurmuşlar. Güzelliklerin farkında olan insanları, buraya çağırarak içinde buldukları karanlık dünyanın gölgelerinin üzerilerine üşüşmesini engellemişler. Ve bir süre sonra da onları tekrar güzel bir dünya yaratabilmeleri için evlerine gönderirler. Bu sayede küçük kanatlar büyük işler başarmış olurlar."

"Kelebek etkisi..." dedi Ozan eksik taşlar yavaş yavaş kafasında oturmaya başlarken.

"Kesinlikle." diye konuştu kız. "Aslında kelebekler kısa ömürlü değillerdir. Sadece kanatlarını çırpıya başladıktan sonra, bu dünyaya ait insanları buraya getirmeyi kendileri için görev bilirler. Tıpkı benim seni tamda bulunduğumuz noktaya getirmem gibi."

Ozan omuzlarına büyük bir yük eklediğini düşünerek kısa süreli bir telaşa kapıldı. "Ama ben bunu yapabilmek için yeterli değilim. Hem beni tanıyan insanlar yokluğumu fark edip üzülmezler mi?"

"Var olan hiçbir insan yetersiz değildir Ozan. Sadece kendini yeterince tanıyamamıştır." Genç kız gülümseyerek yanıtladı onu. "Ve seni tanıyan insanlara gelirse, maalesef seni bir süreliğine unutacaklar. Tıpkı sevgiyi ve sevgiye ait olan her şeyi unuttukları gibi."

"Yani bundan sonra burada kalacak ve tozlanmış dünyayı tekrar eski güzel haline getirmeye çalışmanıza yardım edeceğim öyle mi?" Ozan şaşkıncı fakat bu soruyu sorarken içini kaplayan huzur sesine de yansımıştı. Ait olduğu yeri sonunda bulduğunu hissediyordu. Bugüne kadar bulamadığı amacını sonunda bulmuştu. Eksik insanlara kaybettikleri her bir değeri tekrar hatırlatabilmek için uğraşacaktı.

"Aynen, öyle." dedi mavi elbiseli genç kız son kez Ozan'ın omzuna dokunarak. "Aramıza hoş geldin."

Enes Kutay

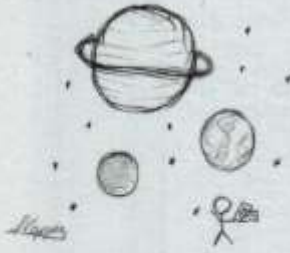
KARAKAŞ

Çevrilen her bir sayfa kapatır öncekini,
Yeni bir başlangıçtır devam edenin eceli,
Alınan her nefesin sonu getirebilirsin belki,
Ama durduramazsın aşkın tanıştırdığı katilleri.

Saklanmak istersin güneş canını yakmadan,
Geçersin kara bulutların arkasına ıslanırsın,
Yanıp yok olmaktansa, hastalıklara alışırsın,
İşte ben de sana o yakıcı güneş değil,
Karabulutlarını dağıtıp ferahlatacak rüzgardım,
Sen ise sonunda ıslanıp sönen bir yıldızdın.

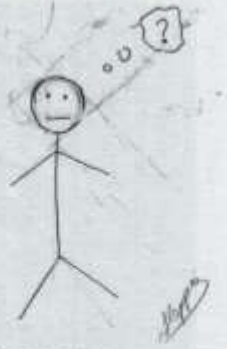
Hep farklı renkleri resimlerinde kullandın,
Yaptığın her resimde tutkusundan kırmızınının,
Mavinin ferahlığından fazlasıyla kattın,
Ama bir kez bile o renkleri karıştırmadın,
Ve benim beyazımın sonsuzluğuna ulaşamadın.

Artık ne bir bulut dağıtabilirim,
Ne de renklere can verebilirim.
Şimdi sadece bir kalemim,
Doğru kişinin kullanmasını uman...

ÇÖP ADAM

RBMUTLU

Şu anda elimde bir kalem ve bir kağıt. Kağıdın üzerinde ise tamı tamına üç saat uğraştığım cansız bir çöp adam. Kağıt silinmekten yıpranmış, çöp adamın ruhunu bulmasını bekliyor gibi. Çöp adamın kafasını orantısız çizdikçe silip tekrar çiziyorum. Ta ki ruhunu bulana kadar. Peki ya bulabildim mi? Tabiki hayır. Ama orantılı bir kafa çizebildiğimi düşünüyorum. Bu sefer saatlerimi çalan başka sorulara takılıyor kafam. Çöp adamlara neden 'çöp adam' diyorlar ve neden burunları yok? Bunu düşünürken kardeşimin ilelebet gülen yüzü geliyor aklıma. Ona burun çok yakışıyor halbuki. Peki ona neden çöp adam diyorlardı?

Galiba bu soruların cevabını hiç bir zaman bulamayacağım. Çünkü hatırlamıyorum, kağıdımdaki çöp adama soruyorum oda hatırlamıyor. Babamın yüzünü hatırlamıyorum. Galiba bu seferde Alzheimer oluyorum. Hayat ben ve çöp adam için çok küçük. Her gün farklı şehirler, ülkeler hatta gezegenlerdeyiz. Okyanusları ışık hızıyla aşılıyor, köpek balıklarıyla dans ediyoruz. Dün çöp adam Satürn'e gitti, ama beğenmemiş. Bu sebepten ben direk Mars'a bilet aldım. Yolculuk uzun sürecekmış yanımıza yemek almamız gerek çöp adam!

Çöp adam annesiyle tanıştırdı beni. Nedense anne denince sadece nefret hissi geldi içime. Bu sebepten hiç acımadan en güzel silen silgimle sildim annesini. Ne yazık! Çok üzüldü çöp adam, ama ben hiç üzülmedim. Sahi ben niye üzülmedim? Şu an hatırladığım tek şey kardeşimin yüzü ve sadece onu görünce bir şeyler hissediyorum. Ama ne hissettiğimi bilmiyorum.

Ruhunu kaybeden çöp adam değil benmişim meğer. Aynı zamanda delirdiğimi düşünenlerde varmış. Belkide haklıdırlar.

1 hafta. Sadece 1 hafta içerisinde oldu bütün tramva. Annem olacak o kadın arkadaşlarıyla tatile gitti. Bende bunu fırsat bilip bir süredir var olan rahatsızlıklarım için doktora gittim. Beynimde tümör varmış. Bunu öğrendiğim gün içerisinde kardeşim kaçırıldı. Babam bu üzüntüye dayanamayıp iki gün sonra intihar etti. Oysa ben söz vermiştim kendime, babamı hep koruyacağım hiç üzmeyeceğim diye. Babamın cenazesi toprağa defnedildiği gün kardeşimin öl haberi geldi. Ve bütün bunlara rağmen o kadın hala tatildeydi.

Artık sadece çöp adamlarla iletişim kurabiliyorum. Siz söyleyin 15 yaşında bir kız için normal mi? Peki deliriyor muyum? Biliyorum ruhları hala yaşıyor ve çöp adamla benim yanımdan hiç ayrılmıyorlar. Cevabını ben vericem: Hayır delirmiyorum. Sadece koca evde tek başımayım, bir o kadar da herkesle.

KUŞ

Öykü Böyükyılmaz

Üst kattaki sahile bakan büyük odadan gelen müzik sesi evin her yerinden duyuluyordu. Yavaş ama temkinli bir şekilde çalınan notalar, balkonun açık kapısından giren rüzgarın uğultusu ve denizin dalgalarıyla birleştiğinde bir orkestrayı andırıyorlardı. Sanki tüm sesler anlaşılabilir şekilde çıkarılmış gibiydi. Hepsi yavaş ama huzur doluydu. Çalınan parçanın ne olduğunu anlamasanız bile size rahatlatılabilecek bir etkisi vardı. Bir yandan çalarken bir yandan da düşünmeye çalışıyordu. Arpın, rüzgarın ve dalgaların ahenkli çığlıkları kulaklarını dolduruyordu. Düşündü, düşündü ve düşündü.

"Ben kimim?" dedi kendi kendine. Aslında kim olduğunu biliyordu. O Ambre idi. O bir değerli taşı. En azından adı öyleydi. 27 yaşında, deniz kenarında bir evde yaşayan Fransız bir kadındı. Kendi başına kaldığı bu ev Fransa'da değildi. Fransız olsa da orada yaşamıyordu. Ambre bunların hepsini biliyordu. Adını, yaşını, ırkını, yaşadığı yeri. O temelde ne olduğunu farkındaydı, öğrenmek istediği gerçekten kim olduğuydu. "Burada arp çalan, yarım bırakılmış tablolarla oturan ve denizi seyreden yalnız biriyim. Kitap okumayı seven, eski defterler biriktiren, ruhunu müzikle besleyen yalnız biriyim. Yalnızlıktan bahseden ama aslında yalnız olmanın ne olduğunu gerçekten anlayamayan biriyim. Müziğiyle birlikte düşüncelere dalan, kendinden uzaklaşan biriyim. Düşüncelerimde kendim olmadığım gibi aynı zamanda kendimi bulan biriyim. En zor anlarımda fikirlerime sığınan ama onları kimseye açmayan biriyim. Önemli biri olmak isteyen, dünyaya gelip evrendeki küçük bir toz zerresi olmanın ilerisine geçmek isteyen biriyim. Adım atmaya hazır olan ama ilerlemeye korkan biriyim. Duygulara önem veren ama onları kendine saklayan biriyim. Çok fikri olan, fazla konuşan ama bunu kendi kendine yapan biriyim. Ben Ambre'yim, peki ama ben gerçekten kimim?"

Arpın üzerinde zarif bir şekilde ilerleyen kadının elleri bir süre sonra yavaşlamaya başladı. Azalan rüzgarla birlikte arpın o huzurlu sesi de kısılıyordu adeta. Ve birden durdu. Deniz ve rüzgar kesmedi şarkılarını dillendirmeyi, arptan çıkan notalar olmadan o kadar uyumlu değillerdi artık. Arpın başında oturan ve onu sıkı sıkı kavrayan Ambre yavaşça dikildi ve ruhunun bir parçası olan arpı kenara yasladı. Korkar adımlarla karşı duvardaki yarım bırakılmış yağlı boya tablolarına ilerledi. Ellerini tuvalerin üzerinde gezdirdi. Parmak uçları küçük daireler çizdi ve sonra durdu. Arkasında kalan manzarayı düşündü. Dönüp bakmasına gerek yoktu, yıllardır burada o manzaranın her bir parçasını ezberlemişti zaten. Denizi, dalgaları, sallanan ağaçları ve renk değiştiren gökyüzünü izlemek ona yaşadığını hissettiriyordu. Etrafındaki her şeyin onunla birlikte hareket ettiğini bilmek, herkesin, her şeyin durdurulamaz bir varlığı olduğunu, toprağın altına girdikten veya külleri döküldükten sonra bile yaşamaya devam ettiklerini, doğaya karışıp canlandıklarını düşünmek onu garip bir şekilde rahatlıyordu. Bu yüzden dönüp bakmasına gerek yoktu. Çünkü zaten sık sık o balkona oturuyor ve saatlerce etrafı izleyip düşünüyordu.

Manzarayı aklında canlandırarak gözlerini kapadı. Bir süre öylece beklemeden sonra sakın bir şekilde etrafında dönmeye başladı.

Eylül ayının esen rüzgarlarına rağmen hala sıcak olmasına güvenerekten giydiği siyah, bol elbisenin etekleri hafifçe havalandı ve bir kuş misali dalgalanmaya başladı. Sonra durdu ve sessiz bir şekilde mırıldanmaya.

“quand elle danse et qu'elle met son corps a jour tel
un oiseau qui etend ses ailes pour s'envoler,
quand elle danse et qu'elle met son corps a jour tel
un oiseau qui etend ses ailes pour s'envoler”

Ambre, sakın ve yavaş adımlarla alt kata doğru ilerlemeye başladı. Aşağı indiğinde açık camdan esen rüzgar ürpermesine neden oldu. Dışarı çıkmadan önce kapının kenarında duran buruşturulup orada bırakılmış küçük şala uzandı ve onunla açıkta kalan kollarını örttü. Kapı koluna uzandığında kapıyı açmadan önce bekledi. Aklına az önce mırıldandığı şarkının sözleri geldi, “kuş gibi” diyordu şarkıda, “özgür bir kuş gibi”. Tekrardan düşündü Ambre, şarkıyı, melodiyi, sözleri ve her şeyi.

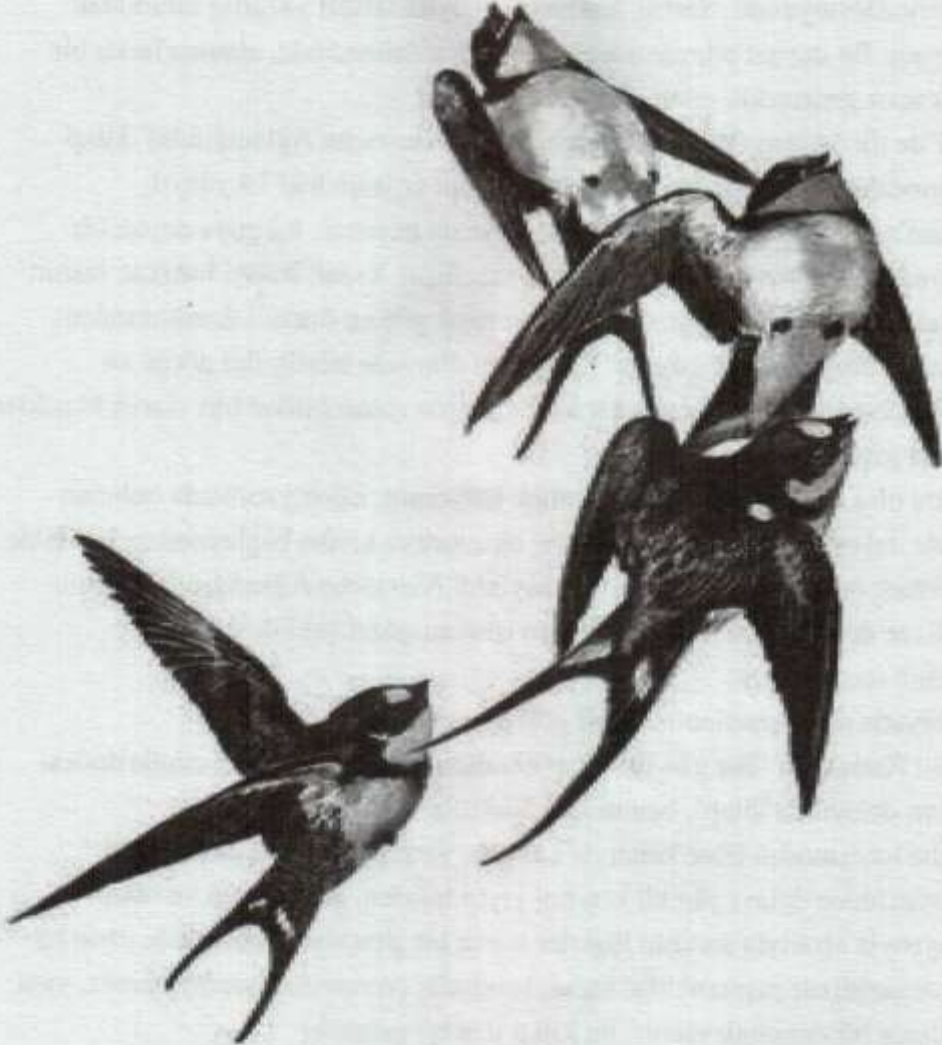
“Özgürlük neydi” diye düşündü Ambre. “gerçekten var mıydı ve özgür yaşamaya izin veriliyor muydu? Özgürlük, diğerlerinin istediği kişi olmak, uyumlu bir şekilde yaşamak ve bir kafesin içinde yaşamını sürdürmek değildi. Özgürlük doğada bir kuş olmaktı. Bir kuş olup istediğin yere uçabilmektir. Özgürlük bir kelebek olmaktı. Bir kelebek olup iki günlük ömründe bile istediğin yere konabilmektir. Özgürlük bir kurt olmaktı. Bir kurt olup sürüden ayrıldığı zaman güçlü bir şekilde yalnızlığını bağırabilmektir. Özgürlük, insanların istediği kişi olmak ve onların istediklerini yapmak değil, kendi istediklerini yapabilmektir. Diğerlerinden farklı olmak ve bundan korkmamaktır. Özgürlük istediğin gibi yaşamak, kendi seçimlerini yapmaktır. Ve her şeyden önce özgürlük kendin olmaktır. Kendin olup bundan utanmamaktır, bunu saklamamak, kendinle gurur duymaktır.”

Ambre, kendinden emin bir hareketle aniden kapıyı açtı. Rüzgar şiddetlenmişti. Kıyafet seçiminde bir hata yaptığını kanıtlamak istercesine içeri sert bir rüzgar esti. Bu, Ambre'yi titretse de dönüp elbisesini değiştirmek yerine dışarı adımını attı ve ardından kapıyı kapadı. Ambre hızlı ama temkinli adımlarla deniz kıyısına doğru yürüdü. Kumsala geldiğinde dalgalar ayaklarına kadar erişiyor ve ayakkabılarından içeri giriyordu. Umursamadan ilerlemeye devam etti. Biraz daha yürüdükten sonra büyük ve düz bir kayanın yanında durdu. Dikkatli bir şekilde kayanın üstüne çıkarak oturdu. İleriye, gökyüzüyle denizin ayrıldığı ve aynı zamanda birleştiği noktaya bakmaya başladı. Güneş batıyor, etraftaki mavi ve beyaz renkler adeta yerini turuncu ve kırmızıya devrediyordu. Deniz dalgalanmaya ve etrafa su sıçratmaya devam

ediyordu. Ağaçlar sallanıyor, rüzgar esiyor ve sesler her zamanki gibi devam ediyordu. Ambre, izlediği günbatımından gözlerini ayırmadan son bir kez daha düşündü.

“Ben gerçekten kimim? Adı Ambre olan basit biri mi yoksa çok daha karmaşık, henüz kendini çözememiş biri mi? Ve özgür müyüm? Yaşıyor muyum gerçekten? Hissedebiliyor muyum canlılığımı? Sadece kalbim atmaya devam ettiği için mi buradayım yoksa henüz yapacak işlerim olduğu için mi? Her nefesimde cehennem acımasız ateşlerini mi alıyorum ciğerlerime yoksa cennetin güzel kokulu bahçelerini mi? Ve ne olmak için devam ediyor kalbim atmaya? Bir kafeste tıklı kalmak için mi yoksa bir kuş gibi dolaşabilmek için mi? Korkan, zavallı ve acınası durumda biri olmak için mi yoksa cesur, kendine inan bir kadın olmak için mi? Ve kimim ben? Ne olmalıyım? Herkes gibi yaşayan, uyumlu bir toz tanesi mi yoksa farklı, renkli ve bağımsız bir nokta mı?”

ÜMİTSİZLİK İLE BAŞBAŞA

Sinem İrem Sarısakal

Sizlere IRVIN DAVID YALOM' UN önemli bir eseri olan ayrıca önemli bir felsefik romanlarından biri olan Nietzsche Ağladığında kitabını anlatacağım.

Kitabımı sizlere sunmadan önce yazarımızın hayatına göz atmak istedim. Irvin Yalom, Amerika'ya göç etmiş fakir bir ailede 1981 yılında Washington da dünyaya geldi. Maddi açıdan zorlu bir çocukluk dönemi geçirmesine ve ailesinin dini eğitim dışında eğitimleri olmamasına rağmen okumaya karşı büyük bir tutku duyuyordu. Siyah ve beyaz ırkın ayrıldığı bir mahallede tek beyaz ırk kendi ailesi idi. Burada yaşamak onu korkutuyordu ve de o kitapların dünyasına sığınmıştı. Haftada iki gününü şehirdeki kütüphaneye bisikletle gidip, sırasıyla bütün kitapları okuyarak geçiriyordu. Henüz daha bu dönemde kitap yazmanın insanın arkasında bırakacağı en önemli şey olduğunu düşünüyordu. Ergenlik döneminde okuma alanı roman ve hikayeler oldu. Tolstoy, Dostoyevski, Sartre, Kafka gibi büyük felsefi yazarlar tarafından etkilendi. Bu durum bilimle edebiyatı iç içe anlatmasında, alanına farklı bir bakış açısı getirmekte etkili olacaktı.

1992'de ilk romanı When Nietzsche Wept(Nietzsche Ağladığında) kitap raflarındaki yerini aldı. Psikanalizin doğumu arifesindeki 19.yüzyıl Viyana'sında Nietzsche, Freud ve Salome'un hayatını, kurguya dayalı bir hikâyede kesiştiren yazar, okuyucuyu varoluşun kader, inanç, hakikat, huzur, mutluluk, acı, özgürlük, irade ve neden nasıl gibi en önemli duraklarından geçirdiği bir yolculuğa çıkardı. Kitap tüm dünyada büyük ilgi gördü ve felsefeyle edebiyatı başarıyla bir araya getiren romanlardan biri olarak klasikler arasına girdi.

Ufakta olsa çeviri konusuna değinmek istiyorum. Edebiyatımızda bulunan nadide değerli eserlerin çevirilerinin, okuyucuyu kitaba bağlayabilecek şekilde yapılması önemli bir konudur. 430 sayfalık Nietzsche Ağladığında kitabını İngilizce'den çeviren Aysun Babacan işini en güzel şekilde yapmıştır.

Gelelim romanımıza;

Edebiyatla da düşünülebileceğini gösteren müthiş bir örnek!

Orhan Pamuk'un "Bir gün bir kitap okudum, hayatım değişti" cümlesindeki 'hayatı değiştiren kitap', benim için Nietzsche Ağladığında'dır!

Kitaba başlamadan önce kendiyi kavgalı, yanlış olduğunu düşündüğü seçimlerinden dolayı sürekli kendini yiyip bitiren, affetmeyen ve öfkeli dolayısıyla etrafıyla sorunlu ilişkiler kuran bir gençseniz, önünüzde uzun bir yol ve gerinizde pişmanlıklar varsa, kendinizi çıkmazda hissediyorsanız, yani çekilmez bir dönemdeyseniz, bu kitap size iyi gelecek!

“Ümitsizliklere ilaç, ruhlara doktor yoktur.” Bu cümle kitabımızın en can alıcı cümlesidir aslında. Oysaki yazar daha ilk anlarda kitabın vereceği heyecanı bizlere hissettirmiştir. Viyana’da kendi halinde bir yaşam süren ve en iyi doktorlar arasında olan Breuer’un Lou Salome adlı bir kadından aldığı bir mektup ile başlamıştır her şey. Bu mektup Breuer’un hayatını da baştan sona değiştirecektir aslında.

Kitabımızın başkahramanı olan Nietzsche henüz fazla kitabı yayınlanmamış ancak Lou Salome’nin söyleyişiyle “Tüm dünyayı değiştirebilecek” bir filozof. Hayatında yaşadığı anlamsız zamanlardan sonra yalnızlığı seçmiş. Yaşadığı aşktan sonra uğradığı ihanet onu hayata karşı tamamen rüzgâra doğru boynunu eğen bir başak gibi dirençsiz bırakmış. Hiçbir yeri olmayan, yanında her zaman valizi ve aklında düşünceleriyle var olan umutsuz insan. O zamanlarda herkesi çekiciliğiyle karşılayan Lou Salome Nietzsche ile Breuer’dan habersiz konuşma fırsatı yakalar. O günden sonra bütün iş Breuer’e kalmıştır. Nietzsche’nin kendisiyle birkaç düşünce paylaşmasını sağlaması gerekecek ayrıca bu kadar zeki bir filozofa Lou’dan bahsetmeyecektir.

Bizzat şahit olduk, gelgitler, açıklanamayan gerçekler, varlığı kabul edilemeyen duygular ve Nietzsche’nin insanlardan kaçışı. Breuer’in ünlü bir doktor olmasındaki en büyük etkenlerden biri kendimce hastalarına arkadaşmışçasına yaklaşmasıydı. Herkes kendine yakın olan kişilerle duygularını paylaşır, bu her zaman böyledir.

Nietzsche’nin Breuer’in hayatına girmesi sadece Nietzsche’nin tedavisinde değil Breuer’in hayatındaki birçok enkazında kapanmasını sağlamıştır. Kitabı ümitsizlikle bağdaştırmamın birçok sebebi var. “Ümitsizlik, insanın gerçeklerle yüzleşme gücü olmadığı zaman ortaya çıkar.” Düşünüyorum ki kitap hakkında bu kadar ipucu vermem yeterli olmayacaktır elbette. Bu yüzden kitabın devamını hepimizin okuyarak getirmesini canı gönülden isterim.

“Çünkü yaşam da acımasız, ölüm de.” İşte kitabımızdan bir anlam yüklü cümle daha. Birazda kitap hakkında düşüncelerimden ve yorumlarımdan bahsetmek istiyorum. Romanımız okuyucunun duygu dünyasında birçok izler bırakacak bir yapıt. Bu yüzden kendimizi vererek okumak bence ilk adım. Eğer romanı hissederek okursak, emin olun hayatınızda ve duygularınızda yenilemelere başvuracaksınız. Kitaptaki çoğu cümle hayatımızda arka plana attığımız her şeye hitap ediyor.

Yazarın yaptığı betimlemeler ve karakterlerin ruh tahlilleri, okuyucuyu 19.yüzyılın Viyanası’na götürmekte. Kitabı okurken kendimi, Breuer’in bu zorlu yolda yürürken yanında bulmam, Nietzsche’nin duygularına ortak olmam bunların bir kanıtıdır. Bu da tabii ki yazarımızın başarısından kaynaklanmaktadır. Çoğu zaman kendimi karakterlerin yerine koyarken buldum kendimi. Böylelikle kitap daha da kısa sürede bitmiş oldu. Kitabı elinize aldığımızda biraz daha, biraz daha diyerek ilerlemek o kadar güzel bir his ki. Nietzsche’den sonra bu tür kitaplar okuma konusunda ilerleme kat ettiğime inanıyorum.

Kitabı okurken bende iz bırakan birkaç cümlenin altını çizdim. Bunları sizlerle de paylaşmak isterim.

“Ölüm güç bir şeydir. Ölümün son iyiliği, bir daha ölümün olmamasıdır.”

“Belki de sevdiğiniz insanları düşünmektesiniz. Ama daha derinlere inin, sonunda sevdiğiniz onlar olmadığını göreceksiniz: Siz bu sevginin içinizde yarattığı duyguları seviyorsunuz! Siz arzuyu seviyorsunuz, arzu edilen şeyi değil.”

“Ben de sizin gibi gece korkularıyla boğulurum. Ben de sizin gibi neden korkuların geceleri hüküm sürdüğünü düşünürüm. Bunun üzerine yirmi yıl düşündükten sonra korkuların karanlıktan doğmadığını anladım; korkular da yıldızlar gibi hep oradadırlar ama gün ışığı onları gizler.”

“Tabii acı çekeceksin, görmenin bedelidir bu. Tabii için korkuyla dolacak, yaşamak demek tehlike içinde olmak demektir. Büyümek zordur!”

Kitabı okumuş olmama rağmen, gözümde kaçan, değerlendiremediğim birçok ayrıntının olduğunu düşündüğüm için en kısa zamanda tekrardan okumak istiyorum. Felsefe ve psikolojiyi seviyorsanız; gerçekte bir araya gelmemiş, kendi alanlarında devrimler yaratmış bu gerçek kişileri ustaca ve çok da inandırıcı bir kurguyla bir araya getiren bu romanı çok seveceksiniz. Akıcı diliyle bir çırpıda okurken, aslında içeriğini iyice sindirmek ve tekrar tekrar okumak isteyeceksiniz.

Okudukça hayatınızda yeni bakış açıları yeni pencereler keşfedecek, hem öğrenecek, hem hayran kalacak, hem kendinizi yeni bilgilere aç hissedecek ve sonunda “Amor Fati”yi siz de motto kabul edeceksiniz, kaderinizi, yani kendinizi sevmeyi öğreneceksiniz!

“Yine de en çok çiy damlası, en sessiz gecede düşer, biliyorum.” Sizlere en sessiz gecede, elinizde kaybolacağımız bir kitap ile sevgi ve huzur dolu günler dilerim.

Güneş ve Ay

Bu bir otobiyografi yazısı değildir. Bu hayatın bir döneminin hikayesi değildir. Bu Bir roman yahut anı değildir. Günlük hiç değildir. Bu sadece benim kim olduğumla alakalı bir bilgilendirme broşürüdür. Uçaklardaki cepte bulunan broşürler gibi. Evet marketlerin indirim için dağıttıkları gibi. Hayır, birbroşürle anlatılacak kadar basit bir insan değilim. Ama bir broşürden fazlasını anlatmaya çalışırsam anlayamayacak bir insanım. Lakin üstadın da dediği gibi "Beni hemen anlamalısın, çünkü ben kitap değilim, çünkü ben öldükten sonra kimse beni okuyamaz, yaşarken anlaşılmaya mecburum."*. Anlaşılmayı denedim. Anlamadılar. Ben de kendimi anlatmaya karar verdim. Durum böyleyken sorulacak tek bir soru var sanırım; BEN KİMİM?

Ben bazen bir kuşun kanadıyım, özgürlük için çırpınıyorum ama siz kuş uçuyor sanırsınız. Ben bazen bir bebeğin kalp atışıyım, heyecanımı sığdıramam o daracık kafese çıkmak için çırpınıyorum ama siz huzur bulursunuz o seste. Sizler benim çığlıklarımı mutluluklara dönüştürürsünüz, gözyaşlarımdan gülümsemeler yaparsınız. Oysa bilmezsiniz sessiz olması çığlığı çığlık olmaktan çıkartmaz, ıslatmaması gözyaşının gözyaşı olmasına engel olmaz. Zaten her gözyaşı ıslatsaydı dünya sular altında kalmıştı, dayanamazdı o kadar masumun yaşlarına.

Ben bazen bir bayrağım, dalgalanırım kaybolup gitmek için rüzgarda ama siz beni en çok o direğe yakıştırırsınız. Sanki daima o iple oraya bağlı kalmalıymışım gibi. Oysa benim gitmem gerekir çok uzaklara siz bunu da anlayamazsınız. O ipin benim için ilmekten farksız olduğunu anlayamazsınız.

Ben bazen bir elmayım, sadece çok olgunlaştığım için düşerim ama siz yer çekimini bulursunuz. İnsanları beslemek onlara faydalı olmak için varımdır ben ama siz beni kapitalist oyuncaklarınıza simge yaparsınız. Sonra ağacımı kesersiniz yerine AVM yaparsınız. Sizler o ağaçta büyüyen beni, büyümeye çabalayan kardeşlerimi görmezden gelirsiniz bunu anlarım. Fakat anlayamadığım bir nokta var neden kendi kendinizi öldürmeye bu kadar meraklısınız, neden ciğerinizi geleceğinizi, kendi kardeşlerinizi, yavrularınızı görmezden gelirsiniz? İşte bu soruya asla cevap bulamadım.

Ben bazen bir tohumum, size mucizeyi göstermek isterim, hayatın aslında ne kadar basit olduğunu. Büyümek için yalnızca bir parça toprak ve bir parça suya ihtiyacım vardır ama siz bunda mucizeyi görmek yerine beni gübreye boğar mucizeden kendinize pay çıkartmaya çalışırsınız. Benim yalnız başıma bir şeyi becermemi kabullenmek istemezsiniz hep kendinize bir şeyler ararsınız.

Ben bazen bir keçiyim, inadım tutar diretirim ama siz o keçiyi günahlarınızı yıkmak için kullanırsınız. Hiç dinlemez asla sormazsınız. Sormazsınız çünkü umurunuzda değildir cevap. Siz çoktan kararınızı vermişsinizdir, benim dediklerimin bir önemi yoktur. Sizler ben köprüden geçmeye çalışırken karşıma çıkan keçiyi desteklersiniz hep. O keçi yalnızca beni itmek için o köprüye çıktı desem inanmazsınız, görmezden gelirsiniz ve o keçiyi tutarsınız. Beni o keçi yerine siz atarsınız köprüden, fiilen olmasa bile sözlerinizle.

*Oğuz Atay, Tehlikeli Oyunlar

Ben masalların sonunda kafanıza düşen 3 elmadan sonuncusuyum. Ne için düştüğü bilinmeyen. İlki okuyana, ikincisi dinleyene, üçüncüsü ... İşte ben orda niye var bilinmeyenim. X gibi anlamlı bir bilinmeyen de değilim, y gibi bir yedek ya da tamamlayıcı da değilim. Ben bir bilinmeyenden çok bir kayıbım sanırım. Ben bazen Güneşim her iki yarım küreye de yetmeye çalışırım. İkisi de ısınsın isterim. Bir yerden giderken arkamda Ay'ı bırakırım. Isıtmasa da yolunuzu aydınlatsın diye. Fedakarlıklar yaparım. Aslında hep aynı tarafa bakmak isterim, hep aynı noktayı izlemek ama kendi isteğimden feragat eder diğerlerine de yaşam götürürüm. Ama siz bundan da memnun olmazsınız. Fedakarlıklarımı bana görev bilirsiniz, bir anlamı yok dersiniz. Bilmezsiniz ben size yaşam vereceğim, sizi tamamlayacağım diye eksik kaldığımı. Siz çoğu zaman Ay'ı daha çok seversiniz. Ben olmasam onun bir anlamı olmayacaktır ama gene de siz onu sever beni görmezden gelirsiniz.

Ben bazen şiir olurum. Duygulara boğulurum. Gözyaşlarıyla tutunurum kağıda. Ben en çok

"Güzel günler göreceğiz çocuklar
Motorları maviliklere süreceğiz
Çocuklar inanın inanın çocuklar
Güzel günler göreceğiz güneşli günler"*

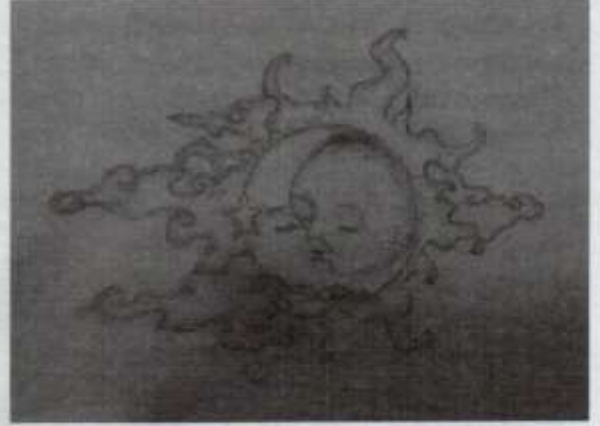
mısralarındaki inanmaya muhtaç çocuğum. En karanlık anda bile inanmak isterim güneşin doğacağına, baharın geleceğine, çiçeklerin açacağına, kuşların umutla kanat çırpacağına, kanatlarında sevdayı taşıyacaklarına inanmak isterim. Ben en çok o sevdanın bir parçasının kalbime bir parçasının da kalbine düşeceğine inanmak isterim. Ben en çok sevdanın tüm insanları kurtaracağına inanmak isterim.

**Nazım Hikmet Ran, Güzel Günler
Göreceğiz şiiri.

Ben bazenleri bir bekleyenim. Barışı, sevgiyi, yüreklerimizin aydınlanmasını beklerim. Bazenleri umut-perestim bir gün hepimizin mutlu olacağını umut ederim.

Sanırım ben yalnızca umut edenim...

Zehra Gerçek

Elif Mutlu

Kalp Hırsızı

Yıldız Kayacı

Yine geç kalmıştım. Bu hayatımda gireceğim sekizinci iş görüşmesi olacaktı. Her seferinde reddediliyordum. Neden reddedildiğim konusunda bir fikre sahip değildim fakat neyi denediysem deneyeyim başarılı olamıyordum. Uzun süre düşündükten sonra hiçbir görüşmede kendim gibi olmadığımı fark ettim. Her zaman sadece işe alınabilmek için çevremdekilerin söylediklerini uyguluyordum. Bu sefer içimden geleni yapacağıma dair kendime söz verdim. Ama yinede maça 1-0 geride başlamıştım çünkü saatin farkına varmayıp geç kalmıştım. Evden hızlı adımlarla çıktım. Kapıyı sıkıca kilitledim. Sağıma döndüm ve asansör kapısının üstünde ' ARIZALIDIR,KAPIYI AÇMAYINIZ!' yazısını görünce başımdan aşağı kaynar sular dökülmüş gibi hissetmeme engel olamadım. Çünkü bulunduğumuz apartmanın en üst katlarında oturuyordum, buradan aşağı merdivenle inmek oldukça uzun sürüyordu. Hızlı adımlarla ilerlemeye devam ettim. İyi bir izlenim bırakmak için topuklu ayakkabı giymiştim, bu nedenle koşmak daha da zorlaşıyordu. Koşmak benim için çok zordu, çünkü koştuğunda kalbim sıkışıyordu, nefes almakta güçlük çekiyordum. Her merdivenin sonuna yaklaştığımda az kaldı diye kendimi avutmaya çalışsam da gerçeklerin de farkındaydım. Yarısını koşarak indikten sonra kalbimin patlayacağını hissettim ve bir an duraksadım. Merdivenin son basamağında oturdum ve çantamı karıştırmaya koyuldum. Kalbimi kötü hissettiğim anlarda bu ilacı kullanmamı doktor söylemişti. Hemen ilacımdan içtim. Nefes almamı zorlaştırıp, boynuma kadar iliklemiş olduğum gömlekten birkaç düğme açtım. Kalp atışlarımın düzene girmesini beklerken telefonumu elime aldım. Görüşmede olmam gereken zaman üzerinden çoktan birkaç dakika geçmişti fakat ben merdivenlerde oturmuş kalbimin düzelmesini bekliyordum. Biraz bekledikten sonra kalktım, koşmaya gücüm kalmadığından yavaş adımlarla dışarı çıktım. Hemen taksi aramaya başladım. Taksi,otobüse göre çok daha pahalıydı fakat bir an orada olmayı umuyordum. Bir taksi gördüm, hemen oraya doğru yöneldim.İçime nedenini bilmediğim bir umut doğmuştu, tüm taksinin kapısını açacakken kalbimin sıkıştığını hissettim. Sanki ölecek gibiydim, nefes alamıyordum. Kalbime giren sancılar her saniye daha da şiddetleniyordu. Elimi kalbime doğru götürdüm, birkaç düğme daha açtım ama bir fayda olmadı. Oracıkta kedimi yere bıraktım. Yere bıraktığım sırada beyaz ışığı gördüğümü hissettiğim anda kalbimin sancılarının sonlanmaya başladığını farkına vardım. Son zamanlarda bu sancılar daha da artmaya başlamıştı. Bilinmeyen zamanlarda giriyordu ve uzun süre devam ediyordu. Ben can çekişirken, taksi de gitmişti. Birkaç dakika orada bekledim, en azından sancılarımın tamamen sonlanmasını sağlayacak kadar. Umutsuz bir vakaydım, ama kendim olacağıma söz vermişim ben kolay kolay vazgeçen bir insan değildim bu nedenle oraya varacaktım. Ben de orada beklemeye karar verdim.

Dakikalar birbirini kovalarken, bir taksi yakalayabilmiş ve onun içine oturmuştum bile. Taksiye gitmesi gereken yeri tarif ettim ve kendime çeki düzen vermeye başladım. Fazla açılmış düğmeleri bir bir ilikledim, dağılmış saçlarımı yeniden topladım. Sanırım yaşam mücadelesi vermek beni fazla terletmişti bu yüzden birkaç fıs parfüm sıktım.

Oraya varmamıza çok az bir zaman kalmıştı, neredeyse orada bir sayılırdık. Kafamda her şeyin güzel olacağını planlamıştım, bu iş görüşmesini kapmak istiyordum. Derken yine kalbime o sancı girdi. Bu seferki bir hayli şiddetliydi. Gözlerimi kapamamak için kendimi zor tutuyordum. Fakat gözlerimin kapanmasına engel olamadım, sadece kendimi rahat bıraktım. Hayatın tüm ağırlıklarını üstümden çektim ve sıkışan kalbimin artık rahatlamasına izin verdim...

Uyandığımda bir taksinin içindeydim. Taksinin içi hoş bir kokuyla kaplanmıştı. Nerede olduğum, bulunduğum hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Bildiğim tek şey içimde bitmek bilmeyen bir nefretin birikmiş olmasıydı. Hayattan intikam almak istiyordum, fakat bedenine büründüğüm kişinin parfüm kokusundan bana çok da uyan biri olmadığını sezebilmişim. Taksi şoförüne müsait bir yerde durmasını söyledim ve taksiden indim. Taksi beni tam da bir şirketin önünde durdurmuştu. Bu yerde hiç apartman yoktu. Muhtemelen benden önceki kızın bu şirket ile bir bağlantısı vardı. Zaten parfümünün böyle kokmasından varlıklı bir kız olduğunu anlamak mümkündü. Tam o sırada elimde farkında olmadan tuttuğum çantanın çaldığını fark ettim. Çantayı biraz arayınca telefona ulaştım. Ama ortada çelişen problemler vardı. Benden gelen parfüm kokusu ile telefonun görünüşü kafamda tasarlanmış olduğum kız modeliyle oldukça zitti. Parfüm her ne kadar kokusuyla varlıklı bir kız izlenimini verse de telefonun görünüşü son model telefonlara göre oldukça eskimişti. En sonunda telefondaki yeşil tuşa bastım.

Alo, alo? Defne kızım, iş görüşmen nasıl geçti? Bu sefer de başarısız oldum deme, sakın!

-Orada mısın, Defne? Cevap versene kızım!

Cevapsız sorulardan sonra telefonu kapattım. En azından hayatını yaşamış olacağım kişinin adının Defne olduğu kanaatine varabilmişim. Sanırım düşündüğüm gibi varlıklı bir kız rolüne bürünemeyecektim. Anlaşılan o ki buraya da iş bulabilmek için gelmişim. Belki ben de elinden iş ilanları eksik olmayan milyonlarca insandan biriydim, beklide. Aklımda biriken soruların cevabını delicesine merak ediyordum. Telefonun yeniden çalmaya başladığını fark ettim, yine annem arıyordu. Çünkü ekranda ' ANNEM ' diye bir yazı belirmişti. Telefonu açtım.

-Defne kızım iyi misin? Neden hiç cevap vermedin?

- B-en B-en iyiyim anne....

- Görüşmen nasıl geçti? Kaptın mı bu seferki işi?

- Şey, an-ne benim birkaç sorunum çıktı da, başım döndü, kendimi oldukça bitkin ve halsiz hissettim. O yüzden gidemedim.

- Kalbin iyi mi? Sancı falan girdi mi?

Bir an duraksadım. Yine bir kalp hastasının bedenine bürünmüştüm, şu ana kadar bedenine büründüğüm tüm insanların kalplerinde sorun çıkıyordu. Acaba neden sürekli böyle insanların yaşamını devam ettiriyordum?

-Defne, kızım iyi misin?

-Ahh,şey iyi-yim anne, aca-ba beni almaya gel-ir misin?

- Neredesin?

-Bugün görüşmeye gideceğim,şirketin önündeyim.

- Peki kendini nasıl hissediyorsun?

- İyiyim,en azından şu an.

-Şuna bak sen! Verdiğin sözleri ne çabuk unuttur oldun. Bugün ne pahasına olursa olsun, o işi kapacağıma dair söz vermiştin. Şu an kendinesin. Ben yıllardır elimde büyüyen kızımın iyi olup olmadığına gayet de karar verebilirim. Ses tonundan da iyi olduğunu anlayabiliyorum. O işi kapamayacak olsan bile oraya git, bir şeyi yapmadım demektense yapamadım demek senin emeğinin ve çabanın göstergesidir. Ben senin ne kadar istediğini ve uğraştığını görebiliyorum. Elinden gelenin en iyisini yap ve şu işi kap da gel!

Bu sözler içimi ısıtmıştı ve bu işi kapma isteğiyle dolmuştu, bedenim. Yapamayacak olsam bile denemekten zarar gelmezdi.

Konuşmamızı sonlandırdım. Şirkete doğru kendinden emin adımlarla yürümeye başladım. Yürürken, bedenine büründüğüm Defne'nin yüzüne hiç bakmadığımı fark ettim. Bunun için ilk olarak lavaboya uğradım. Defne oldukça güzel bir kızdı. Toplanan saçlarının beline kadar uzandığını hissedebiliyordum. İri ve kahverengi gözleri vardı. Burnu hafif kemerliydi. Hafifçe tebessüm ettim. Dişleri de güzel ve beyazdı. Gülünce yanaklarında belirgin çukurlar oluşuyordu. Dudaklarına kırmızı ruj sürmüştü. Yanakları da al aldı. Gözlerinin içi pırl pırlıdı. Boyu da uzundu. Görünüş olarak vereceği izlenim olumluydu. Son bir kez daha Defne'ye baktım ve bu kızın bu işi alması gerektiği düşüncesini aklımdan çıkarmayacağıma söz verdim.

Danışmaya gittim ve iş görüşmelerinin nerede yapıldığını sordum. Benden adımı ve soyadımı istedi. Adımın Defne olduğunun öğrenmişim fakat soyadım hakkında en ufak bir fikrim yoktu. Adımı söylemekle yetindim. Şanslıydım ki listede ismi defne olan sadece bir kişi varmış. Tam şans bana güldü derken, görüşmemin üzerinden iki saat geçtiğini öğrendim. Fakat yine de şansımı denemek istiyordum. Bunun için oradaki kıza yalvarmaya başladım. Her ne kadar yalvarıp yakarsam da her seferinde bana olumsuz yanıt veriyordu. Müdürle konuşmak istediğimi söylediğimde ise, zaten onunla konuşmak için iki saat önce burada olmam gerektiğini üstüne basa basa söylüyordu. Dakikalarca süren ikna çabalarımın sonucunda hala başarılı olamamıştım. Güzel dille anlatmıştım, diğer insanların istediği gibi. Şimdi sıra benim istediğimdeydi. Daha fazla dinlemek ve konuşmak istemediğimden, danışmayı terk edip müdürü kendim bulmaya karar verdim.

Merdivenleri bir bir çıkıyordum her bir kata geldiğimde çevreyi kolaçan ediyor ve 'MÜDÜR' yazılı bir odayı arıyordum. 2. Kata geldiğimde odayı görebilmiştim. Çevreye baktığımda çok da fazla kişinin kalmadığını fark ettim. Beş bilemedin on kişi kalmıştı. Ben de orada beklemeye karar verdim. Şirket çok da mükemmel değildi, daha çok disiplini andıran bir havası vardı. Duvarlar beyazla boyanmıştı. Her katta farklı farklı odalar vardı. Odaların içini yarı saydam olan camlardan dolayı algılamak zor oluyordu. Fakat görünen o ki odalar da çok renkli değildi. Yerlere göz geçirdim. Tek bir çöp yoktu ve oldukça temiz görünüyordu. Karşiki duvarda kocaman bir pano asılmıştı. Büyük harflerle 'SİGARA İÇİLMEZ.' yazan pankart dikkat çekiyordu.

Birkaç saatlik beklemeden sonra sıra bana gelmişti. Hafifçe kapıya vurarak içeri girdim.İyi bir izlenim bırakmak için çok çaba göstereceğime dair kendime söz verdim.

-Adınız?

-Defne ...

-Soyadınız?

-...

-Neyse ki listedeki tek Defne sizsiniz. Fakat şu an saatin kaç olduğunun farkında mısınız acaba?

-Ben özür dilerim....

-Özür dileyecek bir şey yok. Lütfen burayı terk edin!

Bakın Müdür Bey, buraya geç kalmaman sebebi aniden fenalaşıp kalbime bir şeyler olmasıydı. Eğer kalbime bir şey olmasaydı emin olun ki bu işi kapardım.

- Bu şirketin kendine has kuralları var ve öncelik disiplin. Bir iş görüşmesine bile saatlerce geç kalan bir insanın sorumluluk sahibi olabileceğine nasıl güvenilebilirim sence?

-İstisnalar kaideyi bozamaz. Bu hayatımda bir şeye ilk geç alıştımdı....

-Görünen köy de kılavuz istemez.

-Sadece bir kere daha şans tanıyamaz mısınız?

-Bir insana şans tanımak için bunu hak etmesi gerekir, sizin bunu hak edecek bir şey yaptığınızı düşünmüyorum.

-Saatlerden sonra buraya kadar gelip sizinle konuşmak için çaba sarf etmemi de unutmazsınız umarım.

-Herkes hayatta çaba sarf eder ve herkes bir şeyler elde etmek ister. Ama bu herkesin hakkı değildir. Umarım daha sonraki iş buluşmalarında da kalbin ön plana geçip seni engellemez.

-Umarım siz de sağlık sorunu olan bir başka kişiyle konuşurken beyinizi öne geçirmezsiniz, kalbinizin sesini dinlersiniz.

-Kalbine göre yani duygularına göre hareket etmek karın doyurmuyor.

-Beyine göre hareket etmek yani mantığını kullanmak da duyguları doyurmuyor.

-Eğer bu işi birazcık dahi olsa kapmak isteseydin bana laf yetiştirmek yerine yalvarır bir konumda olurdun. Böylece hem kalbin hem de beynin doyardı.

-Size bunları söylememiş olsaydım da vicdanım aç kalırdı.Elden ne gelir...

-Buraya boşuna gelmişsiniz derler ya akılsız başın cezasını ayaklar çeker diye. Şu an size uyabilecek en iyi tanım bu bence.

-Haklısınız. Gereksiz insanları görmek için çaba gösteren ayaklarım yüreksiz insanların yüzünden ceza çekiyor şimdi. En azından çenenizi yorduğumuz ve kulaklarımızı açıp beni dinlemeye izin verdiğiniz için müteşekkirim. Umarım hayata daha çok pencereden bakabilirsiniz. İyi günler.

Bunları dedikten sonra müdürün ne dediğini duymadan oradan ayrıldım. Niye başka insanların bedenlerine büründüğümde hiçbir zaman onların istediklerini yapmada başarılı olamıyordum? Hem vaktinin ne zaman geldiğini bilmediğim zaman insanların bedeninden çıkıp onları öldürüyor hem de istedikleri şeyleri gerçekleştiremiyordum. Beceriksizin tekiydim. Bir an yine telefonun çalmaya başladığını fark ettim ekranda 'ANNELERİN HASI <3' yazısı yeniden belirdi. Telefonu açtım.

-Nasıl geçti görüşmen?

-Pek de içler açıcı değil ...Elimden geleni yaptım ama geç kaldığım için beni kaile bile almadı adam.

Defne'nin annesinin ses tonundan bile hayal kırıklığına uğramış olduğu anlaşılırdı. Bu işi kapmayı nedenini bilmediğim halde çok istemiştim. Aynı zamanda nereye gideceğimi de bilmiyordum. Çünkü evin nerede olduğu hakkında bir fikrim yoktu. Biraz ileride bir bank vardı oraya oturdum. Ben de gerçekte kim olduğumu, nasıl biri olduğumu merak ediyordum. Şu ana kadar milyonlarca türden kalp hastalarınıniçine bürünmüştüm. Hepsinin bir gün kalpleri sıkışıyordu ve gözlerini açtıklarında da ben... Ne vakit olduğunu bilmediğim bir zaman ise başka birinin bedene bürünmüş oluyordum. Fakat bedenine büründüğüm insanların hepsi iyi kalpli insanlardı. Kalplerini artık ben ele geçirdiğimde dolaylı olarak onların hislerini de anlayabiliyordum. İyi insanların hayatta istediklerini yapamazken kötü insanların kazanması gibi bir şeydi bu. Bunları düşünürken susadığımı fark ettim. Defne'nin çantasında su var mı yok mu diye bir göz gezdireyim derken bir deftere rastladım. İçindekileri okumaya başladım. Defne'nin tüm duyguları ve düşünceleri bu defterdeydi. 2005'ten başlayarak 2015'e kadar her şeyi yazıyordu. İlk sayfasında bunlar yer alıyordu:

Sevgili Defter,

Sana günlük demeyeceğim çünkü herkesin yaptığı şeyleri yapmaktan hoşlanmıyorum. Ama keşke herkesin yaptığı bir şeyi yapsaydım. Keşke bir kerecik de olsa babama onu sevdiğimi söyleseydim. Çünkü artık onu görebilme imkânım olmayacak. O benden çok uzaklarda... Her zaman farklı olmaya çalıştım. Ailemden uzaklaştım. Başkalarını onlardan daha değerli buldum. Fakat bugün insan başkalarının değerini kaybedince anlar sözünü bir kez daha anlamış oldum. Sana bakıp büyüten, sırf senin rahatın için birçok kez fedakarlık yapan bir insandan neden uzaklaşmaya çalışırsın ki? Başkalarına farklı gözükmek adına istediklerimi yapmadığım için pişmanım. Her zaman bir şeyleri düzeltmek ya da daha iyi biri olmak için önümde yeterince zamanımın olduğunu düşünerek bazı şeyleri geçiştirdim. Bir gün zamanın tükenebileceğini hiç düşünmedim. Evet, artık bazı şeyler için geç, babama ona değer verdiğimi onu sevdiğimi söyleyemem ama daha iyi biri olabilirim. Kendi zamanımın da ne zaman tükeneceğini bilmiyorum bu yüzden artık ipin bir ucundan tutmalıyım. Kendime yeni hedefler belirlemeliyim. Babam her zaman benim iyi bir iş sahibi olmamı istemiştir, bir de anneme bir araba almak. Bende sıkı çalışıp büyüyünce bir iş bulacağım ki babamın dediklerini gerçekleştirebileyim. Babama bir kere sarılıp iyi ki varsın demeyi çok istedim... Her baba kahramandır ve benim babamın kalbinin durduğunu söylüyorlar. Ama kimse bilmiyor ki kahramanlar ölmez sadece öldükleri sanılır...

Bunları okumak beni epey duygulandırmıştı, hayata erken veda etmemesi gereken biriydi Defne. Hayat ona gülümsemeden gitti için borçluymuştu. Defterin en son sayfasını açtım ve orada yazanları okumaya başladım:

Sevgili Defter,

Yarın babamın doğum günü ve benim sekizinci iş görüşmem olacak. Her seferinde başarısızlıkla sonuçlanıyor ama bu sefer başaracağım. İlk defa babamın doğum gününde ve kendim olarak deneyeceğim için başaracağıma sonsuz bir şekilde inanıyorum. Anneme araba almak için şimdiden beş bin liram birikti. 3-4 yıl çalışarak biriktirsem anneme bir araba alabilir ve babamın son istediklerini yerine getirebilirim. Bu iş görüşmesinin kimsenin bozmasına izin vermeyeceğim ve elimden geleni ardıma koymayacağım. Gerekirse öleceğim ama yine de başarılı olacağım. Ölümle yaşam arasında çok ufak bir aralık var ve o aralığı doldurmak pahasına da olsa bunu yapacağım. Şimdi sana hoşça kal diyerek bitirmek istemiyorum çünkü bu yeni bir merhaba. Hayata dair yeni bir merhaba! Yarın sana yeni iş yerimi anlatırken görüşmek dileğiyle...

Cidden mi? Her şey bu kadar mı diye düşündüm. Niye hayat iyi insanların üstüne oynuyordu? Hem de iyi insanların. Hemen gidip şu işi kapmayı düşündüm ve şirkete doğru koşmaya başladım. Fakat işi kapmak için değil bir araba almak içindi. Çünkü onun bir işi vardı. Bir kahramanın kızıydı, bu onun omuzlarında olması gereken en büyük yükü zaten. Tam da arabaya binmek üzere olan birini ittirdim. Anahtar alarak, arabaya bindim. Son süratle ilerlemeye başladım ve sıkı bir şekilde gaza bastım. Hemen elimi telefonu aldım, Defne'nin annesini aradım.

-Anne biz nerede oturuyoruz?

-Defne kızım neredesin?

-Nerede oturuyoruz anne!?

-Defne sen iyi misin kızım?

Tam o sırada başka bir yerden arama geldi ve yavaş yavaş gözlerimin kapandığını hissetmeye başladım. Sanki uçuşmuşum gibi hissediyordum. Arabayla kaza yapacaktım, ama yine de telefonu açtım.

-Vicdanım rahat olsun tamam mı? Yarın işe başlayabilirsin, ayrıca ben kalbimi de dinliyorum seni dinlediğim için de müteşekkirim olman gerek.

Gözlerimin kapanacağı sırada arabamın çoktan kaza yaptığını fark ettim, kanlar içindeydim. Kahramanla aynı gün ölmek güzel bir duygu olmalıydı. Gözlerimi kapatıp açtığım an yeni bir ben olarak başka birinin bedeninde olacağımı biliyordum. Gözlerimi kapamamak için kendimi zorlasam da, kapanmak için kararlıydılar ...

BETONDAN BİR EV

Enes Kutay Karakaş

Yıllar öncesinde betondan bir evdim,
Boş bir evin anılarla dolu olduğu,
Beyazlayan saçların yaşlandıramadığı bir ev,
Ve ben tam da düz duvarlarımdan,
Sessizliği yutan karanlığımdan sıkıldığımda,
Bir kenarımı yıkıp, tüm köşelerime,
Güneşi , yağmuru getiren pencерem oldun.
Bana açıldığın her akşamda,
Unutulup yalnız bırakıldığımı değil,
Unutup terk ettiğimi gösterdin.
Misafirin anlamını bilmeyen bana,
Anahtarı sadece sende olan kapım oldun.
Kapının her tıklanışında ben,
Senin koluna dokunmanın heyecanıyla,
Sormadım içeri girenin kim olduğunu.
Gelenler duvarlarımdan boyasını dökerken,
Ben sayamadım kaç takvim yaprağı kopardığımı,
Çünkü sen bana gecenin geldiğini hissettirmeyen,
Bitmez bir yıldız olarak doğdun.

Bir gün geldi sen soldun, ben ise yaşlandım,
İçeri aldığın yabancılardan birisi,
Yıktı duvarlarımı duygu seli gibi,
Senin açtığın camlar dayanamadı, kırıldı.
Bana yaptığın kapı ise bir damlada yıkıldı,
Ve bana sevdirdiğin o güneş,
Fazla durunca içimde yangın çıkardı.
Bana yaşattığın bütün iyilikleri,
Yaptığın kötülükler fazlasıyla yok etti,
Şimdi sadece yok ol her zamanki gibi,
Yıkılmış pencерelere üzölmektense,
Kapalı duvarları izlemek daha iyi.

Ebedi Rayiha

Sude Gümüşsoy

"Dur yolcu! Bilmeden gelip bastım bu toprak, bir devrin battığı yerdir."

Hafif esen rüzgar bahar rayihalarını da beraberinde getiriyordu. Güneş o gün daha bir parl parıldı. Dalgalar kıyıya vurarak hissettiriyorlardı varoluşlarını. Vapurun güvertesinde bir adam gözü yaşlı, selama durmuştu. Dudaklarında bir mırıltı "Çanakkale Geçilmez" diyordu...

Yıl 1915. Analar son kez bağrılarına basmıştı yavrularını. Dualar okuya okuya uğurluyorlardı kınalı kuzularını...

"Haydi oğul haydi git. Ya gazi ol ya şehit. "

Bomba sesleri durulmuyordu Gelibolu'da. Cephedeki erler gelecek emri bekliyorlardı. Bir asker o gün yemeğini yememiş arkadaşına vermişti. Matarasından bir yudum su içti. Su morarmış dudaklarına hayat vermişçesine "Allah'ım sen yardım et" dedi. Kanı çekilmiş soğuktan çatlamış elleriyle tuttu silahını süngüsünü çekti. Eşi geldi aklına, henüz yüzünü bile göremediği yeni doğmuş oğlu kucağında... Hayatın acımasızlığı O'nun yüzüne yansımıştı adeta kaşlarını çatı. Boğaza çevirdi kafasını. İçin için içine çekti Çanakkale Denizi'nin muazzam rayihasını. Titreyen elleriyle tuttu sahra telefonunun ahizesini. Komutanına bildirdi. "Komutanım. Boğaza girmek üzereler." Ardı ardına düşen bombaların sesleri yankılanıyordu Çanakkale'de...

Birkaç gece evvel Karanlık Liman'a döşedikleri mayınlara nihayet bugün isabet etmişti düşman gemisi. İzzetinefisleri tam olan erler düşman gemisinin Karanlık Liman'a gömülüşünü izlediler. Asker, bu sefer ahizeyi eline aldı dudaklarından şunlar döküldü:

"Onbaşım geri çekiliyorlar."

"Size ben taarruzu emretmiyorum. Ölmeyi emrediyorum. Biz ölünceye kadar geçecek zaman zarfında başka kuvvetler ve kumandanlar kaim olabilir."

Ezan sesi, bombaların sesine meydan okurmuşçasına yükseliyordu göğe. Askerler ellerini kalplerinin üstüne koydular. Hepsini bir iman gücü kaplamıştı. Şimdi daha güçlü hissediyorlardı kendilerini. Bir ses daha yükseldi göğe "Hücum!"

Ellerinde sınıksız tuttukları silahlarıyla ileri doğru atıldılar. Geri dönmeyi hiç düşünmedikleri bu yolda, var güçleriyle, dudaklarından dökülen "Allah, Allah" nidaları ile...

Güvertedeki adam cebinden çıkardığı işlemeli mendili ile sildi gözyaşlarını. Vapur gitgide yaklaşıyordu iskeleye. İndi güverteden aşağı. Vapur yanaştığında bir adım attı her bir karesi tarih kokan topraklara... Şehitler Abidesi'nin önüne geldi. Uzunca bir süre öylece durdu. Neden sonra kendine geldi. Beyaz mezar taşlarının arasında ilerledi. Nereye gideceğini biliyor gibiydi. Bembeyaz bir mezar taşının önünde durdu. Yazılarına dokundu elleriyle. Eğildi öptü. Elindeki Türk Bayrağını mezarın hemen yanına dikti.

"Dalgalar sen de şafaklar gibi hey şanlı hilal!

Olsun artık dökülen kanlarımızın hepsi helal.

Ebediyen sana, yok ırkıma yok izmihlal;

Hakkıdır hür yaşamış, bayrağımın hürriyet,

Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin istiklal!

Elini kaldırdı, alnına yaklaştırdı, asker selamı verdi dedesine... Ve son olarak şu sözler döküldü dudaklarından...

"Sen rahat uyu dedem, Çanakkale Geçilemedi. "

Derin bir nefes aldı hasretle Çanakkale Denizi'nin ebedi rayihısından...

ARA

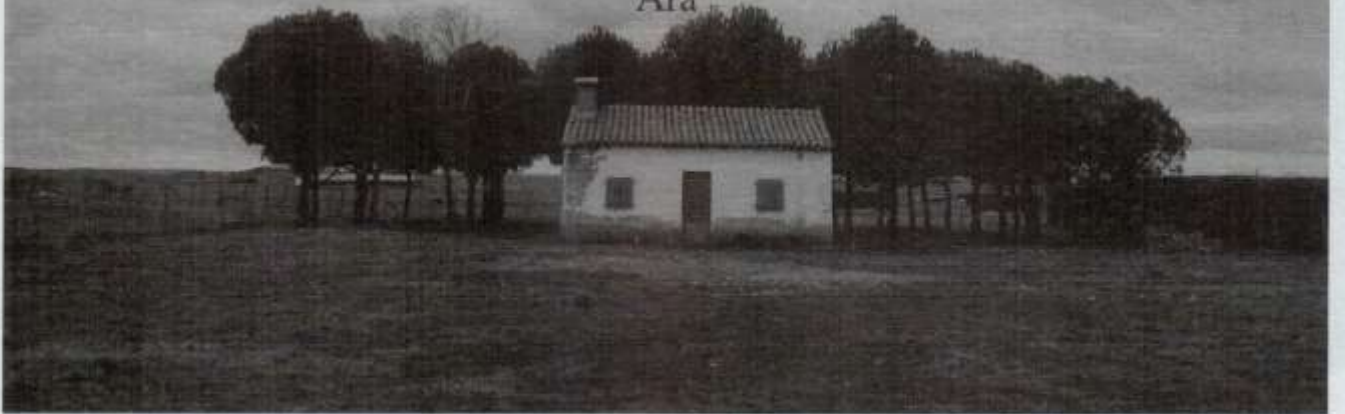
Eymen Tuna Şağban

Gökyüzünde uzayıp giden bir yorgunluk
Namluya sürülmüş birkaç söz
Çekilmeyi bekleyen dilindeki tetik
Bugün yorgunum ölmeye

Ben her gün senden
Uçmayı çalan bir serseri
Sen intiharı ertelenmiş
Özgür bir pazar ertesi

Sen ağacın güzelliğine imrenirsin
Bense köküne
Toprak toprak gizlenmiş yüceliğine
Güneşler senin olsun
Yağmurlar benim
Susmak ile susamak arasındaki
“a” harfiyim
Yorgunum bir hece olmaya

Belki bir sözlükte
Kayıt dışı ve kaçak bir sözcük
Alfabetik sırayla
Umutla
Ara

İRADE, İSYAN VE ŞÜPHE

İrade, yüzyıllardır tartışılabilen bir kavramdır. İrade meselesi, ne diye bunca düşünürlerin gündemini meşgul etmiş olabilir? Çünkü iradenin varlığı ve yokluğu, sadece kendi başına bir felsefi problem olarak kalmıyor. İnsanın var oluşu ve ne oluşu ile ilgili problemleri de kuşatıcı bir mahiyete bürünüyor. Diğer varlıklardan farklı olarak iradesi olan insan acaba nedir? İradesi gerçekten var mıdır? Gelişmiş bir hayvandan ibaret midir, veyahut gelişmiş bir analiz makinesi midir? Ve en önemlisi, iradenin kaynağı nedir, ne işe yarar?

Konumuzu sınırlandırmak adına iradenin temsiliyeti, devlet kurumları veya demokrasi meselesine girmeyeceğiz. Meselemizi insan iradesinin, bütün insanlarda mevcut bulunan iradenin ortak bir yönelimde olduğundan hareketle bu hareketin gayesinin, mahiyetinin, önündeki engellerin ele alınması ve insanın sahip olduğu duygu ve isteklerin bununla alakasını açıklamak ile sınırlandırıyoruz. Başlıca meselemiz şu: Varlıklar neyin nesidir? Neden onların iradesinin olmadığını söylüyoruz? Bitki, taş ve toprak gibi varlıkların iradesi olmadığı hakkında pek bir itiraz olmaz gibi görünür. Peki ya hayvanlar? Diğerlerine nisbetle hareket yeteneği olan hayvanların hareketinin kaynağı irade değilse nedir? Şudur: İhtiyaçları. İhtiyaçları ve bunları giderme arzusu. Yemeye ihtiyacı olduğu için hayvanlar avlanırlar. Yeme isteği ise içten gelen bir istektir, ihtiyaca bina edilmiş bir istek. Bu istek neticesinde hayvan harekete geçer, avına doğru yönelir. Bu noktada karşımıza bir hakikat çıkıyor: Hayvanın isteklerinin kaynağı bizzat kendisi değildir ve istekleri, sadece maddi ihtiyaçlarını gidermesi ile ilgilidir. İsteğini tetikleyen bir ihtiyaç mekanizması vardır ve bu mekanizma sayesinde harekete geçmektedir. Bu içgüdüye itirazı, yani "isyan"ı yoktur. Demek oluyor ki hayvan, istediğini yaptı diye, iradeye sahip olmuş olmuyor. Tam aksi, sahip olduğu içgüdüye itiraz edemeyişi onun iradesiz bir canlı olduğu göz önüne getirmiş oluyor.

Gelelim insana... Düşünen, değerlendiren, ölçüp biçen bir varlık olarak tarif ederiz insanı. Bunlar iradeli olmamız için yeterli mi? Yazımızın başında, bütün insanların iradesinin ortak bir yönü olduğuna dair bir iddia ortaya atmıştık. O ortak yön hepimizin içinde bulunan, bir ötesine ulaşma, aşma, sonsuza ulaşma isteğidir. Aslında anlamsız gibi görünen bazı hareketlerin, insanlarda da tıpkı hayvanlardaki gibi bir kaynağı var. Sıkıntı şurada: Bu hareketlerin hangi ihtiyaçları karşılamaya yönelik olduğunu bilemiyoruz. Şimdiden söyleyelim ki, bu ihtiyaçlar hayal değildir; lakin hayvanlardaki ihtiyaç gibi besbelli, yani maddi de değildir. Örneğin, bazı insanların parayı deli gibi sevmesine şaşırırız. Bu ise tamamen bir iradenin, mevcut olan bir iradenin harekete geçirilmesinden başka bir şey değildir aslında. Burada irade dediğimiz şey, az önce dediğimiz gibi, sonsuza atılım, sonsuza ulaşma iradesidir. Peki nasıl oluyor da bu irade insanı paraya yönlendiriyor? Veyahut sorumluyu genişletelim, bu irade herkeste ortaksa, neden hayvandaki gibi belli bir fiile götürmüyor da farklı farklı fiile götürüyor? İşte bütün mesele burada açıklığa kavuşuyor: İrade tam da bu noktada ortaya çıkıyor, yani sonsuza karşı olan iştihakımızı yönlendirdiğimiz şeyde. Bu ihtiyacı giderecek tek bir şey var. İnsanlarsa bu tek şeyi seçip seçmemekte bir irade koyuyorlar ortaya. Yoksa sonsuzdan vazgeçmek insani bir eylem değildir, olamaz. Sonsuzu terk edip hayvan gibi yaşamak isteği, tam anlamıyla gerçekleştirilemez. Sonsuza atılım yapmamız için bize verilmiş olan gelecek endişesi ve ölüm korkusunu bastıramayız çünkü. Öyleyse denebilir ki, insan olmak zorundayız; hayvan gibi yaşamayı seçmek, seçebileceğini zannetmek, bizi hayvan seviyesinden daha aşağı düşürmekten başka bir işe yaramaz. Meselemize geri dönecek olursak, var bulunduğunu iddia ettiğimiz sonsuzluk arayışına en büyük delilimiz, aşktır. Vuslatın olduğu yerde son bulan aşk, sonsuza atılım değil de nedir? Değilse neden vuslatta son buluyor? Rasim Özdenören der ki, "Dünyevî aşkın ulaşılamazlaştırılması, bir bakıma, ilahî aşkın provası yerine geçer." Bunun üstüne daha fazla söz

söylemek israf olur. Halletmemiz gereken bir mesele daha var ki, sonsuza atılım yapan insanın, yöneldiği farklı nesnelere, yani yanlış nesnelere varlığı ne işe yarar? Madem sonsuza ulaştırmıyorlar, işlevleri nedir? Sonsuza ulaştırmadığını nasıl biliriz? Birincisi, bu nesnelere var oluşu ve cazibesi, irademizin ortaya çıkmasını sağlayan birinci etkidir. Yanlışın olmadığı yerde doğrudan ve doğruyu seçme iradesinden söz edilemez. İkincisi, mevzu bahis nesnelere, sonsuza atılım yönünde bizi güçlendirici ve hazırlayıcı etkisi vardır. Ele aldığımız sonsuza yönelim iradesi, sonsuza tam anlamıyla yönelebilmek için yeterli değildir. Kendini ortaya koyabilmesi için, civarındaki engelleyici etkenlerle çarpışması, savaşması gerekir. Buna diğer insan istekleri de dahildir. Sözelimi tıpkı hayvanlar gibi insanların da yeme ihtiyacı vardır. İrade, bu ihtiyacın istenildiği gibi giderilmesi değildir. İrade, bu ihtiyacın amaçtan öte araç olduğunun farkında olarak, sonsuza atılım iradesinin yemeye yönelmesine karşı savaş açmak, itiraz etmektir. Nurettin Topçu'nun da dediği, gibi, her hür hareket, bir isyandır. Hayvaniliğimize, isteklerimize karşı gerçek iradenin isyanı. Buna binaen, sofraya oturan aç bir insanın doyana kadar yemek yemesi ile, yine aynı sofraya oturan, aynı açlık hissini taşıyan insanın tam doymadan kalkması kıyas edilsin. O halde şu netice kaçınılmaz oluyor: İrade veya özgürlük, bugün bize tanımlandığı gibi istediğini yapmak meselesi değildir. İrade ve özgürlük; insan olmamızın alamet-i farikası olan sonsuza yönelim iradesinin bilincinde olup, diğer 'sanal' isteklerden sıyrılabilme, diğer yandan onların işlevsel özelliklerinden istifade edebilmek, gerektiğinde onlara isyan ve itiraz edebilmektir. Cüendioğlu'nun da dediği gibi, kudret, sadece yapmaya değil, yapmamaya da muktedir olanın sıfatıdır. Bu nokta da açıklığa kavuşturulduktan sonra, aşılması gereken bir başlık daha kalmış oluyor. O da şu: Acaba yönelinen yanlış nesnelere bizi sonsuza ulaştırmadığı ne malum? Ya gerçek sonsuz onlarsa? Doğruyu ve yanlış ayırt etmemize sağlayacak şey nedir? Bir kere, sonlu bir şeyin, sonsuzluğu elinde bulundurması imkansızdır. Maddi alemdeki şeylerin tamamı, bildiğimiz gibi sonludur. Sonludan sonsuzluk beklemek abes değil midir? İkincisi, mevzu bahis sonsuzluk iradesi ile, yönelinen nesnelere arasındaki uyumsuzluğun bir sonucu

olan intihar, bunalım ve depresyonlardır. Evet, sonsuzluk iradesi, kendi yerini ancak sonsuzda, yani ulaşılamaz olanda bulur. Ulaşmayla aşk biter. Ulaşılan artık nefret edilen olur, aşığılanır ve yeni bir nesneye yönelir. Her uyuşturucu alımından sonra, bir daha uyuşabilmek için daha yüksek dozda uyuşturucu alınması gibi, her ulaşmadan sonra daha büyük bir ulaşma gerçekleşmelidir. Bu hengamede can çekişen insan, nereye gelirse gelsin, asla aradığını ulaşamaz, çünkü aradığı şeyi mutlak anlamda ulaşamaması gerekir. Onun işi, o yolda olmaktır, o kadar. Çok mesafe kat etmesi kabildir, ancak tam bir vuslat hali asla olamaz. Yine Nurettin Topçu der ki, "Her tatmin ardında çaresiz bir pişmanlık bırakır." Bu sebeple hazcılık, insan yaşamının gayesi değildir. Bilakis intiharların, cinnetlerin, depresif duygu durumların başat kaynağıdır.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, irade, sürüklenmenin değil, farkındalığın tezahürüdür. Farkındalık şüpheyle, sorguyla başlar. Günümüz dünyasında şüphe, nesnenin neliğiyle ilgili bir mesele olarak görülmekte, niçinliğiyle ilgili bir arayışa girilmemektedir. Veyahut neliğin yeterince bilinmesi takdirde, niçinliğin de bilinebileceği zannedilmektedir. Gerçek şu ki, nesnenin neliği sorgusu dışı yönelik bir sorgu, dolayısıyla

nisbeten oyalanmadır. Niçinliğin sorgusu, içsel bir sorgudur, insana sorumluluk yükler, bunun için üstüne gidilmez. Sorumluluksa iradenin tezahürüdür. Şüpheye, sorgulamaya, araştırmaya övgüler dizildiği günümüz dünyasında, esas şüphenin hareketlerimizden, iyi kötü bildiklerimizden, nereye doğru gittiğimizden şüphe olduğunu hatırlatmak ne kadar acı olsa da, uykudan uyandırıcı olacaktır. Şüphe için şüphe safatasından da böylece kurtulmuş olunur

Yusuf Emre Bozan

ÇAKIL TAŞINDAKİ MİNİK SONSUZLUK

Sude Gümüşsoy

Yaşam bize sonsuzluk denizinin içinden verilen minik bir çakıl taşıdır aslında. Bu çakıl taşı sonsuzluk denizinde kaybolursa eğer bulunması imkânsızlaşır. Bu yüzdendir ki yaşam, sonsuzluğun içinde yalnızca bir kez sahip olabileceğimiz şansımızdır.

Yaşadığımız her an değerlidir. Yaşam da bir kitaptır neticede. Biz yaşadıkça anı, o kitap da yazılmaya devam eder.

Hatırlanmak ise, yaşamın sararmış sayfalarında unutulmamaktır. Sonsuzluk denizinde var olmadığında bile varlığının hissedilmesidir.

Peki...

İnsanlar hatırlanmak için mi yaşarlar? Yoksa yaşadıkları için mi hatırlanırlar? Aslında her iki durumda da ortak gaye bu dünyada iz bırakabilmektir.

Belki de biz insanlar gelişi güzel yaşıyoruzdur hayatı. Belki de yaşam kitabımıza ne eklediğimize dikkat etmeden kabataslak işliyoruz hatıralarımızı.

Peki ya ünlü yazar Victor Hugo'nun;

"Öldükten sonra yaşamak istiyorsanız; ya okumaya değer şeyler yazın, ya da yazılmaya değer şeyler yaşayın." sözünde savunulan düşünce nedir?

İnsanoğlunun kalbinin derinliklerindeki hatırlanma arzusu, o var oldukça nefes almaya devam etmiş, yok olmamıştır.

İnsan sosyal bir varlıktır. Her an yeni biriyle tanışma, birbirinden bağımsız yüzlerce olay yaşama ihtimaline sahiptir. Bu yüzdendir ki; bir insanın bir gününün diğer günü ile aynı olabilme ihtimali söz konusu olamaz.

Yaşadığımız hiçbir olay kesin bir sonuca bile ulaşamazken aslında her ulaşılmaz sonun yeni bir başlangıç ile yeniden doğması da bu yüzdendir mutlaka. Asıl önemli olan ise son değil yaşarken yakaladığımız sonsuzluktur.

Yine bir insanı en iyi şekilde tanıyan kendisidir. İnsanların hisleri düşünceleri kapalı bir kutu gibidir adeta. Karşısındaki kişi onu, onun kutusunu açabildiği kadar tanıyabilir. İnsan aslında kendisinin aynasıdır. Karşısındakine ne şekilde görünmek istiyorsa o şekilde yansıtır kendini. Belki doğru, belki yanlış, belki gerçek...

Yaşam aslında kördüğüm olmuş ipe benzer. Kördüğümün açılabilmesi için de yazmak gerekir. Yazmak da yaşama ayna tutup gerçeği yansıtmaktır.

Duygular ise yaşam kitabının gizlenmiş kahramanlarıdır. Yaşamın sararmış sayfalarındaki minik sonsuzluktur. Yazarlar, eserlerine özenle işlerler bu minik sonsuzlukları. Yazarlarken de kendi hayatlarından izleri bırakırlar kelimelerin arkasına. Örneğin Tolstoy'un başyapıtı "Anna Karenina". Tolstoy eserini çok yoğun duygularla yazmış ve hayatını etkileyen olaylardan izler bırakmıştır. Ve okuyucusundan kendisini anlamasını beklemiş. Ya da Franz Kafka "Dönüşüm" kitabında bir insanın dış dünya tarafından ne derece küçümsenip, ezilebileceğini ve bu durumun psikolojik etkilerini anlatır. Aslında Kafka kendini saklamıştır satırların arkasına. O zaman diyebiliriz ki yazarların yaşadıkları olaylar psikolojilerini etkilemiş. Eserlerine de düşüncelerini yansıtmışlardır. Okumaya değer bir yazı yazmak yaşamın en kıymetli hatırasıdır ve bu hatıra da yazılmaya değer bir yaşantıdan alıntıdır...

ŞAKAYIK İLE PERAVŞAN

Perişan olmuş bir halde, Peravşan tarlasının ortasındaydı. Sadece etrafına bakıyor ve ne zaman bir şeye kafası takılsa kaçıp geldiği o güzel manzarayı son kez izliyordu. Evet sondu bu gelişi, bir daha istesede gelemeyecekti. Sadece Peravşan tarlasına da değil üstelik! İçinde geçirdiği her saniye huzur bulunduğu ana ocağında da son günüydü Ela'nın. Daha hiç yüzünü görmediği birine gelin oluyordu. Yaşı gelmişti ama korkuyordu. Bu haberi aldığı günden bu güne tam iki hafta geçmişti. O günden bu güne yememiş içmemiş, anası çeyizini hazırlarken sürekli Peravşan tarlasına kaçmıştı. Babasının nasıl böyle bir şey yapabildiğini düşünüp durmuş, düşündükçe ağlamıştı. Kiminle evleneceği zerre umurunda değildi, hatta o kişiye kendini kötü gösterebilmek için elinden geleni yapacaktı. Üstelik onu gelin almaya köye de gelmemişti, Ela gidiyordu beyefendinin ayağına! Hem üzgün, hem sinirli evine döndü. Büyük bir hırsla odasına girdi ve anasının yatağının üzerine koyduğu mor elbiseyi giydi. Saçlarını at kuyruğu yaptı ve aynaya bile bakmadan odasından çıktı.

Ela köyün en güzel ve akıllı kızıydı. Herkes ona talip çıkar ama o hiçbirini kabul etmezdi. Nedeni bilinmiyordu ama o meçhulde birini bekliyor gibiydi. Onu çok sevecek birini bekliyordu. O biri gelecekti. Gelecekti... Ama o gelmeden Ela gidiyordu işte. Onu İstanbul'a götürecek olan araba gelmişti çoktan. Ela anasıyla göz göze geldi, anası yaşlı gözlerle kollarını açtı ve kızına sarıldı. Belkide son kez kokusunu içine çekti. Ela ağlamamak için kendini zor tutuyordu. Anasının ve babasının elini öptü ve arabaya bindi. Araba ilerler ilerlemez gözlerinden iki damla yaş aktı. Hayır ağlamayacaktı, o güçlü bir kadındı. Her şeyin üstesinden gelebilirdi. Bu düşünce yorgunluğuyla derin bir uykuya daldı. Arabayı süren şoför onu genişçe bir holü olan bir villaya bırakmıştı. Etrafına bakındı, kimseyi göremeyince içeri doğru seslendi ama nafile. Biraz ilerledi, elindeki çantaları bir kenara bıraktı ve evi dolasmaya başladı. Karşısına köylerindeki evleri kadar bir salon çıktı, daha sonra da mutfak. Mutfaka girince dikkatini ilk masanın üzerinde duran Şakayık demeti çekti. Yavaş yavaş ona doğru yaklaştı ve yanında bir not olduğunu gördü. Birden korkak bir tavırla masadan uzaklaştı, notun başında kendi adı yazılıydı. Kendine gelebildi ve notu okuyabildi.

"Ela ya..."

Acil bir toplantım çıktı. İlk gününde seni yalnız bıraktığım ve karşılayamadığım için çok özür dilerim. Umarım evimizde rahat edersin. Akşama görüşmek üzere...

-İlker"

Okuduğu not ile kendinden beklemediği bir şekilde şoka girdi. Çok kibar bir dille yazılmıştı. Ve demek adı İlkerdi... Çiçeklere ne demeliydi, çok güzellerdi. Çiçeklerini alıp utana sıkıla yukarı çıktı, odasını buldu. Kendini yumuşacık yatağa bıraktı ve eşinin nasıl biri olduğu hayaliyle uykuya daldı.

"Ela!"

Birinin kendine seslenmesiyle yataktan fırladı Ela. Saçı başı dağılmıştı. Hiç tanımadığı bu sesin tekrardan kendisine seslenmesiyle irkildi ve odadan çıktı. Bir an göz göze geldiler, ikiside bunu beklemiyordu. İlker Ela'nın güzelliğine, Ela İlker'in yakışıklılığına hayran kalmıştı ve Elanın kalbi ilk defa deli gibi atıyordu, yerinden fırlayacaktı adeta.

O akşam sade bir nikah kıyıldı ve evlilikleri başaldı. Birbirlerine çok saygılı davranıyorlardı. Ela bilmesede İlker içinde bu evlilik zorla olmuştu. Ama artık hiç pişman değildi çünkü o ,Ela, tam anlamıyla bir Şakayktan farksızdı. Güzel, efendi, marifetli, kibar. İlker kendini bildi bileli Şakayıklara aşıkı ve bu sefer kendi Şakayıkını bulduğunu biliyordu. Onu asla bırakmayacaktı. Elanın beklediği insanın İlker olduğunu anlaması çok uzun sürmedi. O tek kelimeyle muhteşemdi. Aynı Peravşanlar gibi asil... ve sevdi. Herkesden, her şeyden daha çok..

O gün bu gündür Şakayık ve Peravşanın aşkı dillere destan oldu. Aslında dışarıdan bakınca çok zıt olan iki varlık birbirlerini tamamladılar. Belkide hayatlarının merkezi haline geldiler ve köklerini bir araya getirdiler. Orası meçhul, ama kesin olan bir şey varsa o da birbirlerini çok sevdikleriydi. Ve sevgi... Şu fani dünyada her şeyden değerliydi. Ve onlar bu sevgiye sahip çıkacaklardı.

Ela ve İlker hayatlarını birleştireli tam beş yıl olmuştu. Çok mutlu ve sevgi dolu zamanlar geçirdiler birlikte. Hala da öyle gerçi. Ama hayat bu, birden bir kursun gelir saplanır kalbine ve hiç bir şey yapamazsın. Ela da yapamadı, sadece İlkerin kollarına attı kendini. İlkerin gözleri karardı, dünyası başına yıkıldı adeta. Vakit kaybetmeden hastaneye götürdü. Ela ameliyattan çıktıktan sonra doktorun söyledikleriyle olduğu yere mihlandı İlker. Yapılacak tek bir şey vardı onu kurtarabilmek için, İlkerde onu yapacaktı ve verdiği bu karardan hayatı boyunca hiç bir şeyden emin olmadığı kadar emindi.

Birden bir fırtına çıktı ve Peravşan Şakayık'ı koruyabilmek için bütün çiçeklerini döktü. Elnde ne varsa kullandı ve amacına ulaştı. Şakayık'ın bir yaprağına bile bir şey olmadı. Ama Peravşan... artık yoktu.

Ela artık her uyandığında elini kalbine götürüyor ve İlker'i orada hissediyordu. İlker Ela'ya çok mühim bir emanet bırakmıştı ve Ela bu emanete gözü gibi bakacaktı. Gurur duydu. Onun kalbini taşıyordu ve asla bir başkası için atmasına izin vermeyecekti. Şakayık Peravşan'ı kaybetmişti ama köklerine öyle bir sarılmıştı ki artık peravşan hep onunlaydı. Ve sevgisine sahip çıkacaktı, beş yıl önceki gibi...

RBMUTLU

ÖZLEM MUTLU SON DALMAÇYALI

"Acılarımı yazıyorum bu beneklere, yıldızlarımı döküyorum gökyüzüne, sevgiye, sevgisizliğime, kor ateşlerde uçuşan kanatlarımın hissiz ve derin benliğine. Kalbime kazıyorum bu benekleri. Her günbatımında izliyorum yok olmuşluğumun keskin çizgili kirpiklerini, hissizliğin tenimde canlanan sillesini. Silgimi arıyorum acıyı silmek için, nitekim siliyorum da. Ama bilinmez ki, iz'ler kalır her kalp çarpıntısının özgür çılgınlıklarında. Bir gün olur da, gün doğar kalbime diye seviyorum ilkbaharı. İlkbaharda açan ilk goncayı... Rayihasını içime çekiyorum,damarlarımdan kalbime açan yolda yasemenler yeşeriyor yine bir ilkbaharda. Bir ilkbaharda döküyorum çiçeklerimin yapraklarını, ah saçıyorum gonca gülümün rayihasını sevgiye, sevgisizliğime. Anılarıma inciler dökerek beliriyor benekler, inci dökerek kırıyorlar kalbimi. Kalp kırıklıklarının kestiği ruhuma inciler dökerek gülmeye çalışıyor dilber dudaklarımın çehresi. Ezilip büzülürken fennimi buluşlarımda ıslanıyor ciğerlerim.

Buğulu dizeler kurşuna diziliyordu. Yağmur veryansı ediyordu ara sokaklara gül yapraklarını sarmalamış gramofon ezgisine. Kızılca kıyamet koptu. Bir duyan yoktu. Ağıtlar savruldu. Bana ise ruhu buharlaşmış bir ceset kaldı. Bir yıldız düşmüştü cesedime, esrik ve nahoş ilerliyordu bildiğince. Bir de anılar uçuşuyordu her yere. Rüyalarımın kırıklarını arıyorum yerlerde. Savrulmuş gözyaşlarım kanatlanmak için çırpınıyordu."

Kara silüetler beliriyorken gecenin maviliğinde sessizce düşen yıldızın ardından dilek diledi genç kadın. Tek umudu bir gün mutlu olabilmektir aşında. Elini kolunu bağlayan müşkülpesentliği, kendinden nefret etmesi için geçerli sebeplerden sadece bir tanesiydi. Yıldızları seyredildiği ağustos gecelerinde genelde ölümü dilerdi. Genelde kendi hiçliğinin derin kuyusunda kaybolmayı isterdi. Boğulmak isterdi, evet boğulmak. Kendini şu meşhur Marmara'nın himayesine sunup, kirlî yeşilvari sularda,derinlerde mercanlarla beraberlik diler; nefesini kaybedip ölmeyi isterdi. Ölmek. Yegâne gayesi ölmektir. Ölüm onun lügatında her şeyden ibaretken, diller lâl olup böyle gecelerde sustuğunda durulurdu zihninin kara kapılı zindanları. Mutluluk isterdi içten içe, ardından sabahları kurumuş gonca yaprakları bulduğunda -belki de bir pazar sabahı- içlenirdi bu düşünce,çaresiz dileğine. Neyime benim mutluluk? İşte tüm suç genç kadınındı. Tüm suç, genç kadının kendini bir türlü layık göremediği, görünmez mutluluktaydı. Genç kadın mutluluğu aramakta idi, yıllardır, belki de asırlardır. Pamuk ipliğine bağlı ömrü, mutluluğu tadamayacaktı. Papatyadan taçlar takıp, ruh keleşine bir buse kondurduğu gün, dünyaya -henüz yaşamadığı dünyaya- elveda demekten korkuyordu kadın. Korkmasaydı, her şey güzel olacaktı. Korkmasaydı, yaşayabilecekti. Doyasıya koşup, ciğerlerinde doğanın kaybolmuş sırrını kendine saklayıp, içine çekmeye devam edecekti. Korkmasaydı, çilekli dondurmanın yanına, limonatanın ne kadar yakıştığını anlayabilecekti. Korkmasaydı, gecenin karanlığına sarılıp korsanlardan kaçırıldığı gemiyi karaya çekmek için rüyalarına dalıp, hazineye ulaşabilecekti. Lâkin, genç kadının hedefi ezelden beri hazine değildi,tek isteği karaya sağ salım çıkabilmektir. Lanetli değildi. İnanmalıydı. Bir gün inanacağını, düşen yıldızlardan medet uman kız biliyordu. İçinde saklanmış fakat çıkmaya mecali olmayan bu kız çocuğu biliyordu. Öyleyse neden çıkmıyordu? Çünkü o da en az genç kadın kadar inatçıydı. Çılgınlıklarının doldurduğu odaları terkedeli biraz da tehlikeliydi aslında, şuh kahkahalarını atmalı silikti solgun yüzü hiçsizlikten, sessizlikten... Geceleri dahi suskundu içindeki küçük kız. Yarına umut dolu bakıyordu,lâkin sadece rüyasında.

Yıldızlara dahi inanmamaktaydı şu son haftalarda, aylarda ya da yıllarda. Benekli, yazılmaya mahsus yaşanmış hoyrat, bir o kadar da sükunete bulanıp güneşle mücevhendirilmiş narin yıllarda. Benekler, sahi benekler... Kelebek kanatlarının renk hareleri denli nadide,efsunlu sulara ışıltılar sunan,nefesini sonsuz semada tüketmeye adanmış harikulede kanatlarla taçlandırılmış, genç kadının fezasında zehirzembekle zambaklarla arz-ı endam eden benekler...

Yüce heykeltraş'ın güzde açmış gonca gülleri, sıcak demir ile harmanlayarak, çölden gelen rüzgarların getirdiği altın kumlarla yarattığı yüzü, Alaska gibi soğuk ve puslu; çölden gelen nice ateşten kum haresi bu pusun serin, karları uyandıran, donduran ruhu içinde kendi benliğini benek benek, genç kadının ruhuna hatta vücuduna yeniden yazmıştı, çöl rengi gökkuşağının sakin edasıyla ve dahi inciler döşemişti kızın dişlerine, elmaslarla sevmişi lâl olmaktan yorgun düşmüş dillerine birkaç benek de vermişti elbet ;minik minik pembemsi hissizlikte, elmacık kemiklerinin üzeri de gümüşü beneklerle bezenmişti yine. Görenler gümüş tozu dökmüş yüzüne zahir ,demekte haklıydı elbette. Zira dolunayda belli oluyordu gül kokulu gamzelerinin haşın besteli güzelliği. Derken safi zümrütvari burnu demirdendi velhasıl, gamzeli güzelliğinin gül kokulu şarkısını içiyordu uçuk pembe beneklerinin raksedişinde. Ankuşu kadar renkliydi mısır püskülünden hallice saçları. Kısaydı. Omzuna dahi zor geliyordu kimi yaban zamanlar. Ve siyahtı. Siyahtı ama gökkuşağının tüm renklerini barındırmakta da inatçıydı, doğrusu güneşte rengarenk fıstıllar saçarak dalgalanan saçları, genç kadının yılan derisinden vücudundaki uçuk mu uçuk pembe beneklerine göz kırpyordu adeta, öylesine göz alıyor ve yaklaşıyordu ki bu ince, sükutün yarenliğinden kaynaklanan durum ; herkes bu muhteşem, doğal raksedişe hayran kalıyordu. Gözleri açık mı açık bir su yeşili olup, evrende varolan tüm renkleri içiyordu kana kana; altından fezasının gonca gülleri ,rayihasını evrene tattırduğunda, her güz akşamı bir deniz kenarında ve hatta yakamozlarla koyu bir sohbet sırasında dolunaya ağlayan güz yağmurlarının akasyaları, nergisleri, gonca gülleri ıslatışında. Sonradan saydam ve anlamsız bir felsefe yapan aynaya baktığında yağmura ve dahi deli ruhuna ağlardı yine yeniden son ağustos günlerinin akşamlarında, yaktığı mumun ışığında. Bu ağustos gecesi de teslim oluyordu dünyaya. Ağlıyordu, döküyordu yine incilerini ormanın soğuk ve yavan esen meltem hisirtisinin yağmurlarına. Uçuşan yaz yapraklarına karışıyordu, uçuşan hazan yaprarı genç kadının. Benekleri soluk soluk nefes almaya uğraşıyordu kalp çarpıntısının nazlı son sonbaharında. Aynaya baktı genç kadın. Aynaya. Anlamsız bir felsefe yapan aynaya. Genç kadın her zaman dediği gibi deli ruhunun - belki de hastalıklı ruhunun demeli- kırıntılarını döktü aynaya.

"Ecinni gibi."

Sahi ecinni, ecinni kadının ta kendisiydi. Benliğinin kendine yakıştırabildiği tek keltmeydi. Ecinni, Ecinni gibi. Zihni billurlaşmıştı biraz gözyaşı akıtınca. Gözlerinin görüşü berraklaşmış, acılarından arınmış hissediyordu genç kadın. Oysa, biliyordu içindeki oya çiçeklerinin eskisi gibi sarmaşıklarla sarılı, zakkumlarla zehirlenmiş olduğunu. Adı gibi biliyordu ki, hala ecinni gibiydi. Hiçbir anlam bahşetmeyen türkülerden de beterti şimdi bitap düşmüş deli ruhu. Sahiden delirdiğini mi hissediyordu yoksa, zaten bedbin ve hatta bedhâh değil miydi solgun begonyaların çürümüş yapraklarından düşmüş sedefli duyumu? Behemahal ölmeliydi artık. Ölüm çare miydi? Şimdi yağmur damlalarının düştüğü saçları edalı, ebemkuşağı gibi yılan derisine yapışırken ebedi gücünü hissetti birden. Gökyüzündeki yıldızlara baktı, elini uzatsa venüs avuçlarındaydı. Gezegenlerin sonsuz renklerine seslendi, "Ah, beni ancak siz iflâh edersiz. Venüs, velinimetim, mahvoldum ben ve dahi bittim. Ölmekteyim. "

Karanlıktan ses gelmedi, ecinni olduğunu bildiği kadar ses seda gelmeyeceğini biliyordu genç kadın. Beneklerine baktı bir süre. Uçuk mu uçuk pembemsi beneklerinin raksedişine. Palavra, diye düşündü. Raksetmek, bir bahane. Bu benekler yüzyılın yarası. Yüzyılın karası. Aklına estiği gibi, çıkardı baygın ve bayat bavulunu. Doldurdu süzgün ve küskün eşyalarını. Sırt çantasını da kaplığı gibi söndürdü aynanın dibinde yanan mumu. Üflledi karanlığa. Balkon perdesini havalandıran rüzgarı evden kovdu önce. Sonra gonca güllerini sulamadan elveda etmekten mahzun, evden çıktı.

Evde kalan küçük inatçı kız Gonca'nın ardından hüznle baktı. Gonca'nın kalbinden çıkmalı beri yorgundu zihni. Balkonun bir köşesine sindi. Yüreğinden bir gölge geçti. Dolunay'dan nergis ezgileri saçan bir bulut beliriverdi. Beyoğlu'nun tütsülerinin uçuştığı evde...

Eve girip hemen yeni bir mum yakıp, gecenin kıyısında, kendisi gibi mutlu ve neşeliydi güneşte göğermeye yüz tutmuş saksının içindeki güneşte içlenmiş gonca güller. Kırçilli perdesinin dantellerinden gözlerini alarak deniz kabuklarının ıslanmış kumdaki güzelliğini, saydam yağmur bulutlarının bu diyardan göçüşünü ve kurşuni gökyüzü altına serilmiş ormanın tiyatrosunu sevmeye başlamıştı bir ağustos gecesi, güze doğru giden çetrefilli yolun dolunaya bakan güneyinde. Dakikalar öncesinde akrep yelkovanı okyanusun suları arasında karayelden mütevellit beneklerinin içinde kovalarken bu balkonda ciğerleri parçalanırcasına ağlarken yağın yağmurun izlerine baktı yeşilin hareler içinde venüsü ele geçiren gözleriyle. Bu yağmur gamsız. Haklıydı yağmur gamsızdı. Acımasızdı. Kara bulutlarıyla saklamaya çalışıyordu sırta kadem basmış belığının kara kaplı defterindeki gonca güllerini. Yağmur, gonca güllerini saklıyordu. Gökyüzüne baktı. Dünyaya baktı velhasıl. Dünyasına. Yeniden yazmaya and içtiği ,tıpkı onunki kadar pelték dünyasına, rüyasına ve de yarınına. Uzay onundu. Çünkü Jüpiter uzayın en dehşet yanan gezegen parçasıydı. En önemlisi hala gazdı. Ve arıydı.

Bilhassa demokrasinin başını çeken kimya haritasıydı. Bu işin kimyası Jüpiterde. Jüpiterin kimyası ecinnilerere mahsus gonca gül kokusundaydı. Jüpiter bahaneydi, kimya şahaneydi. Genç kadın umutla baktı her şeye. Her şeyden kasti, her şeydi işte. Her şey. Yağmur ,rüzgar, dünya, Jüpiter, evren,benekler, mutluluk,acı,borçlar, en sevdiği hayvan olan mamutlar, yalnız olan fok balıkları, nesli tehlikede olan karettta karettalar, mutfakta sabah mayaladığı yoğurdu...

"Behey Dünya!"

Peltemsi peltek sesi ormandaki yüzyıllık çınar ağaçlarının gölgesinde hapsolürken,karanlığın ezdiği yıldızlar bu gece için kadeh kaldırdılar mutluluğun yalnızlıkta sezilen huşulu ezgisinin lavanta pırıltılarının kanat çırpışına ve uzaklardan bir ses daha işitti genç kadın, gülücüklerden mahrum kuru dudakların acı tadında,

"Behey be Dünya!"

Bir insanoglu Pera, Pera'da gözlerini açiveriyor bedenleriyle ruhlarını saklayan ölümlülerin arasında. Kurşuni bir akşamüstü Çiçek Pasajı'nda akordeon sesleri arasında bacak bacak üstüne atmış bol köpüklü kahvesinin kallavi tadı rujunu ruhuna bulaştırmıştı. Benekleri kıvılcımlarıyla goncaların kokusunu ateşe verirken. Çiçek Pasajı, beneklerin ateşe verdiği goncaların sümbülü kokusunu boydan boya portlere sinişini seyre daldı.Yılan derisin benekleri makyajının altından gözler önüne seriliyordu. Yüksek ökçeli pabuçları ruhunun en nazik parçasını ezmişti. Bedeni afet-i azam bekliyordu, yaz akşamının çiçekli kokusunun sisiyle kavruluyordu tasaları. Uçuk kahverengi tayyörünün çevrelediği bedeni yavaş yavaş batmakta olan güneşi seyrediyordu, gözleri pür dikkat güneşin batıracağı ruhundaydı. Kubbemsi tavandan turuncu ışık huzmeleri gözlerini alıyordu. Çantasından nereden bulduğunu her gün yeniden unuttuğu eski defteri çıkarıp okumaya başlamıştı. Yakamozlar yüreğini aydınlatmaya başladığında anason kokuları eşliğinde zihnine dolan fasıl sesleriyle ayaklandı. Eski Pera'da ilerlerken mey sızıntıları, ince bir sazla gönül kuşuna konuyordu. Neden buhran içinde olduğunu dahi bilmiyordu. Birkaç gün öncesini hatırlamazken balkonlardan sarkan goncalar Pera'ya karışıp yeni bir geceyi ruhları katletmeye çağırıyordu. Ciğerleri gonca doldu. Pera, koşarken gonca soluyan bedeni izledi. Çalakaem bir fasaryanın ortasında sırça bir Pera, Pera'nın tozunu yutmuş nefesi tükeniyordu. Dizlerinin üzerine çöküverdi. Geçmişten kalan yüzler, zamanı sızdıran kıyıları vururken benekler alev aldı. Sisli kirpikler ve yağmurlu gözlerle Jüpiter'in yörüngesinde sonsuzluğun çukuruna doğru yuvarlanırken Gonca güllere bulanıp yokluğun silik aynasında derinleşiyordu. Hüznü derinleşiyordu, yelkovan akrepi her daim kovalıyordu. Ne de olsa ruhu korkudan üç buçuk atıyordu.

Ruhunun telaşını dindirmeye çalışırken bir otele giriverdi. Odasına geçti. Yine yeniden unuttuğu günlüğün sayfalarını her gün yine yeniden okuyordu.

"Küçük bir kız çocuğu esrik fırtınada kayboldu. Benekleri yok oluverirken fısıltılar yüzüyordu ruhunun okyanusunda. Tüm Gonca güller, Pera'ya dökülen küller önünde eğilirken dizeler akar ruhunun şelalerinden,

bulutlarla solan bir son daha,

bitmeyen bir rüya var daha,

edvina, dünya sonu olmayan bir rüya

beyoğlu ruhunu yakmış kavurmuş

küllerini mühürlemiş gonca gülden sabahlara

bir gün daha!

küllerini goncasından doğacak edvina, Heyamola!

son bir ruh, son bir düşünce daha.

beni asla unutma pera.

bir gün unutursan kazara ruhumu oku gonca

son dalmaçyalı ve son bir veda daha"

Kasvetli bir gökyüzü ve sevgili Edvina, sana merhaba! Görüşmeyeli uzun zaman oluyor. Hayrola?

Zihnimde binbir gürültü var, sevgili Pera. Gürültüyü dinle. İçinde sessizliği bulacaksın sevgili Gonca.

Bir dinginlik çöktü üstüme aniden bu bembeyaz odada. Başıma toplanan onca kişi yine gırgır şamata...

Ellerim değişik hissediyor dokunuşlarımı. Keten bir kumaşta sateni hissederken, satene dokunduğumda

ipeğin narinliğine kavuşuyorum. Yüce Pera'nın sokaklarında küllerimi içerken gonca güllerin tadını

alıyorum.

Adım, sanım ne hatırlamıyorum. -Ben Pera. -Ben Gonca.-Ben Edvina.

Aynada beneklerini gördüğüm yüze ait gözlerin ışıltısı değişirken ruhumun ses tınısı her gün Haydarpaşa'dan trene binip kılık değiştirerek ziyarete geliyor.

Defterin son sayfası rüzgarda savrulan bir gonca külü misali çılgınlık batıyor sineme. Ben, benim çılgılığım. Çılgılıklarım. Çılgılıklarımız.

"Çayımı yudumluyordum bugün. Ahşap masanın gerisindeki pencere aralık kalmış,içeriye Eylül rüzgarları doluyor. İstanbul yine üzülmüş,yine kırılmış.Öyle dolmuş ki içi, dokunsan ağlayacak.İçinde fırtınalar kopuyor canım şehrin. Yapraklar hızla sallanıyor.Kuşlar artık neredeyse gözüküyor. Toprak kendini çekmiş. Kuru havalardan yanmış otlar samanı andırıyor. Dallar yavaştan çıplaklaşıyor. Yeşil kendini kahverengiye bırakırken çiçekler çoktan şehri terk etmiş. Bir şimşek ve ardından gelen gökgürültüsü sokakları sarsıyor. İstanbul başını önüne eğmiş ağlıyor. Ruhum değişiyor.Binbir ruh değişiyor, lakin tek bir bedende, tek bir kalbe sahibim. Bir kuş her gün başka diyarlardan gelip sinemde ötüyor.Bir kişi değil, bin kişiyim. Bu defteri tüm ruhlarıma yazıyorum.

Zihnim bulanık. Uzak zamanlarıma bir mektubum var.Ruhuma bir özür borcum var. Çünkü ben gizli bir silüetim aslında. Kendi gölgemde saklamıyordum ve el sallıyordum sana.Her ağladığımda ve yakamozlarına sarıldığında gümüşü ışıklarına hayalifenerimi tutuyorum bir elim cebimde, hayal kırıklıklarımın çılgık çılgılığa kanat çırpışlarında. Çok ağlıyorsun Gonca. Gonca güllerinin yapraklarını gizliden döküp, yakıtığın limana sığındığında ben de gizliden sesleniyorum sana; bir fincan kahvenin buharını tıttürmek için dahi ihtiyaç duyuyorum sana! Geleceğe seslenmek için serin ve ıssız sulara boğulan küçük Gonca'ya sesleniyorum, cennetten kopan kahkahalarla izlemekteyim, tiyatral dalgaların yıldızlarla kadeh kaldırıp sar'hoş oluşlarının beneklerini kokladığımda. Pembemsi beneklerle gülümseyişlerde gamzelerini hissediyorum gözyaşlarının matemindeki hoyrat hıçkırıklarının zehrinde. Zihnini çiçeklere sarasım geldiğinde, ağlayışlarında kayboluyorum günlüğünün gül kokulu eskimiş sarımtırak sayfalarında. Parmak izlerimdeki karayel mührünü kokluyorum huşu ve muştı ile. Peltek bir bülbül hayal ediyorum hayalimsi bir muhitte, ağlayan arkuşlarının ecinnilerle rakedişindeki şarkısında. Soğukluğunu seziyorum yokoluşlarındaki çırpınışlarında. Çalakaalem aydınlatığı dünyayı, zührenin çeşnili çavdar tarlalarının camekâmından izlerdi genç kadın.Ufuk firavunların tarih sayfalarını kurcaladığı Ehramlar'da fellahlarla, fiskoslarla yükselirken, görkemli bir halayık beliriyor hasis evrenin samanyolunda, zühalin alaimisemadan halkasında. Akvarel desenlerle bezenmiş akik vazolara abanoz gözlü fiskoslar taht kurarken, açalayalar baharda yeşermiş alızların alazlarıyla afsunlanıyor bu halayığa. Bu halayık ki,alenen filizlenen sevdalardan masum,biraz alicenap,altuni anasonların gölgesinde bir fesleğen gibi, aryalarını bedbin ayazmalara dökten bir günahkar, böğürtlen kokan ankalardan da halâskâr ve buhranlı bir avam. Ekseriya, demirden acımasız bir hüviyet ve de sakalar denli şahane şakiyan bir hürriyet. Alacakaranlığa selam çakan bir bozdoğan bu. Ruhumun derin dalgalarının kokusunu hisseden bir bozdoğan.

Beneklerin Beyoğlu'nun küllerinden rengini alıyor. Yılan derindeki gamzeler arpların senfonisinde yaşlanıp, kırışıyor.Bir buhar yok oluyor, bir bulut saçılıyor. Rum bozması bir kalpten bin bir kalp, bin bir ruh doğuyor. Aynı bedende, farklı silüetlerde. Bir gecede, sayısız gün doğuyor. Tepelerin ardından İstanbul görünürken, kalplerin ardında ruhlarımin her biri Marmara'nın sularında vurguna uğruyor...

Kalbim her bir intiharı hissedip, her anıyı hüznünde hissederken ruhum da evrenin sopuk kumlarında soluklaşıyor. Kalbim unutmuyor. Ruhum unutmuyor. Ruhlarıminı unutup, ruhlarıminı her defasında daha keskince kılıçtan geçiriyor. Lime lime olmuş zihnim, ruhlarıminı Kara deliğe bahşediyor. Kallavi döngü, ruhlarıminı emanet aldığım her an cesetlerimi düşlerimin arasında küllerinin acı kokusuyla savurdu. Ruhum beni yordu. Vazgeçtim Jüpiter, hastalıklı ruhum beni yordu. Binlerce sandığım ruhum, bin parçaya bölünüp beni bin parçaya ayırdı. Her bir parçamda ayrı bir kalp çarptı. Başka bir masal yazıldı. Vazgeçtim Dünya, hastalıklı ruhum, binlerce beni, bizleri yordu ve biz gidiyoruz. Ben, son Dalmaçyalı. Bu evrene binlerce son Dalmaçyalıyla veda ediyorum. "

LODOSLU MISRALAR

ÖZLEM MUTLU

Şarabi fısıltılar Galata'nın üstüne çökmüşken, Marmara ruhani aryalarla dalgalanıyordu. Gece, ruhunu martılara teslim etmiş, gün doğarken yola çıkmayı bekliyordu. Uzak zamanlardan gelen bir şair, akordeonların geceyi gıdıklayan çıgıtlıklarından ürkmüştü. Kule'nin dibinde, ıssız, gündoğumunu bekliyordu. Sisli yıldızların yakamozları kalbindeki uçsuz bucaksız çöle doğru kayarken, minarelerden ezan sesleri duyuluyordu. Güneş uykudan kalkmıştı, masum kalpleri yakmak için hazırlanıyordu. Şair, uzak zamanlardan yola çıkmıştı. Kanatları çiçek açan bir düş görüyordu. Ezgileri şiir saçan bir düş yaşıyordu. Tattığı şehre, bir düş emanet ediyordu.

Keskin gök gürlütsü kesif bir acıyla kalbine düşmüştü. Zamanın ötesinden gelen derin kılıç darbeleri göğsünde dallanıyordu. Yüreği, güneşin gölge düşürdüğü gözlerinin önünde örseleniyordu. Yosunlanmış bir sonat düşüveriyor semadan. Şehri hüznüne boğuyor. Akordeon seslerinin kallavi tımlarının ardında, simsiyah atlar dört nala koşuyor. Kule'nin basamaklarını hızla tırmanırken uzun saçlarının ıslaklığı matemini saklıyor. Yeryüzünün karanlığı bir nehir oluyor, silikleşiyor. Savaş nidalarının boğuk damgası silüetini mühürlerken Galata'nın tepesinden yok olan şehri seyrediyor. Şehir, ismini siliyor.

“Yağmur umursamaz, insanlar umarsız. Boğaziçi bile vefasız, tüm şehir gamsız. Oysa ruhlar dünyanın zehrine bulanmış, bataklıkta can çekişiyor. Şairlerin dizeleri, nefessiz. Dünya tüm zenginlerin arasında, fakir. Galata'nın zirvesinden şehrin üzerine düşmüş gölgelerle hüznülenen şairler, zamanın gözleri mahmur derinliklerinden bir misafir davet ediyorlar. Lodos, lodos gibi ılgıt ılgıt İstanbul'un kapılarında eserken, ceplerinden düşlerini düşürüyor. Marmara, sularına hediye edilmiş düşleri tüm şehrin rüyalarına ortak ediyor. Rüyalar, Lodos'un kaleminden kanatlanıp tüm şehrin zihninde uçuşuyor. Lodos uzak zamanların tozunu dumanını içip yaktığı ağıtlarını sihriyle kaleme alıyor. Kız Kulesi, insanlığın son nefesinde dillendirdiği türküsünde denizin dertli sularına gömülüyor. Kılıçların arzuları Galata'nın zirvesinde yankılanırken, Lodos'un bağı yanık. Bir şiir dökülüyor rüyaların mühürlü düşlerine. Sayfalara fırtınalar nakşediyor şairler. Zindanların ardında türkü şahlandıran ebrular, akvaraller, çiniler... Küf karası, gün yarası sızıyor zamanın çatlaklarından. Sabah, oysa ağır. Lodos'u selamlıyorlar, İstanbul öylesine kahr. Galata'nın zirvesinden şehrin rüyalarına düşmüş düşlerle efsunlanan şairler, zamanın gözleri samur derinliklerinden bir misafiri selamlıyorlar. Lâkin, şehir sağır. Ezanlar, dualar, rüyalar cansız ve sisli. Şehir, adeta yalın ayak bir bozkır. Mum alevlerini ışık huzmeleriyle dans ederken Galata'nın zirvesinde bir Lodos esiyor. Şairler, bin yıl ötesinden çağırıyor Lodos'u selamlıyor. Galata'nın zirvesinden insanlığa şiirler döküyor, türküler çağlıyor, mısralar dalgalanıyor. Şairlerin arasından gözü pek bir kız, Lodos'un rüzgarını şehrin gözyaşlarına katarak gökyüzüne bırakıyor. Galata'nın zirvesi, tüm şehir uyurken sükût içinde deva arıyor. Kız, bir adım öne çıkarak yıllar ötesinden gelmiş Lodos'a bir yudum İstanbul ikram ediyor. Lodos tattığı şehrin acısını solgun mısralara dizip rüyalara akıtıyor. İstanbul, yorgun ve solgun. Denizin tuzundan ziyade insanlık gözlerimi yakıyor. Bir yudum İstanbul tüm ezgileri buhrana sürüklüyor. Kız, sessiz ve sakin; İstanbul kahroluyor, bir mısra, bir düş diliyor Lodos'un engin fısıltılarından. Şair, uzak zamanlardan yola çıkıyor. Kanatları çiçek açan bir düş görüyor. Ezgileri şiir saçan bir düş yaşıyor. Tattığı şehre, bir düş emanet ediyor...”

Sularından defne kokusu süzülen Marmara, düşlerin rüyalara karışan derin iç çekişini Lodos'la estiriyordu. Kahrını gamla yoğurmuş bir nesil uykudan akordeon sesleri ile uyanıyordu. Akordeon sesleri, lalelerin akıttığı deli balları İstanbul'un puslu soğuşuna fırtına ediyordu. Kırılmaçlar, fırtınada yollarını kaybederken 2071'in ilk sabahına çay demliyordu bir sarraf. Surları sarsan kin, bülbülleri dilsiz kılarken 2071'in ilk sabahına dua ediyordu bir esnaf. Balkonlardan içeri bir türkü dolarken 2071'in ilk sabahına düşlerle uyanıyordu tüm eşraf. Ezgiler anlamsızlaştığından beri yolunu kaybetmiş bir kalp taşıyanlara yuva olmuşken 2071'in ilk sabahına Lodos'tan esintiler savuran bir sahaf. Papatya tarlalarını, savaş meydanlarını, bozkırların dinç gardını aşan, yıllanmış bir şair Galata'dan kanat çırparken 2071'in ilk sabahına hilaf. Ayna. Penceresini açık bırakan bir çocuk aynaya bakıyor. Perdeyi okşayan tatlı bir lodos, matem dolu şehrin kıyısındaki küçük çocuğun kalbinde esiyor. Ayna. Öylesine gerçek ki hafızasında yer etmiş görüntüsü, düşleri alt üst ediyor. Ayna. Öylesine yalan ki hafızasında yer etmiş düşüncelerinin korkak düşleri, gerçekliği alt üst ediyor. Bir şiir çalınıyor dudaklarına, mısralar kalbinden izinsiz dökülüyor Lodos'un sancağına...

'Güruhların hapsedtiği düşler,
Su gibi gerçekler, gerçeklik ve ezgiler
Bir nehir akıp gidiyor, katran ve kin
Ağıtların medet umduğu düşler,
Toprak gibi belirsizler, belirsizlik ve sükûnet
Ruhlar bedenleri terk ediyor, sonsuz ve narin
Bir düş, hüznün gerçekliğini suya düşürüyor,
Bir düşün içindeki düş, suyu toprağa içtiriyor.'

Ayna çatladığı vakit, uzaklardan zihnine üşüşen düşler toz olup lodosa kalbini veriyor. Ruhuna kilit vurmuş bir nesil, aynadan düşlerini geri alıyor. Gerçekliğin görünmez zırhını bin bir parçaya bölüp aynadan yapılmış şişelere dolduruyor. Mantar tıpa ile birlikte, gerçekliği Marmara'nın 'kirlili' sularına gömüyor. Galata'nın zirvesindeki şairler, kuleden olup biteni seyrederken 2071'in ilk sabahına bir düş kuruyorlar, Lodos'a düşü uzak diyarların, uzak zamanlarına götürmesi için mısralar dokuyorlar.

Şair Lodos, uzak zamanlardan Galata'nın zirvesine kanatlanarak İstanbul'da esiyor. Gölgelelerin küllerini güneş ışığı ile içine çekip Yedikule'nin merhametsiz kollarına doğru süpürüyor. Ruhunu, bozkırdan gelen at nallarının sesiyle akordeon sesine bulanırken sazlar çalmıyor. Selçuklu, bir düşü gerçeklikten düşürüvermişken İstanbul gerçekliğin kara büyüüne tezat, düş kuruyor. Su uzak diyarlardan İstanbul'a akarken Çamlıca'nın vefalı toprağı gerçekliğin zümrüt kadehteki suyunu içiyor.

Lodos, Galata'nın zirvesindeki şairlere veda edip bin yıl önceki uzak diyarlarına kanat çırparken İstanbul bir düşün içindeki düşte yeni bir sabaha daha uyanıyor.

'bir lodos şimdi zapteder leylaklarımızı
yağmur damlaları savrulurken bir düş kurarsın
galata uzaktan boğaz'ı seyrederken bir düş yazarsın
bir lodos, leylaklarımızı düşler
gökyüzü durmaz ya, leylakları düşlerine teslim eder
gördüğümüz leylaklar solmuş iken,
gördüğümüz leylaklar her akşam tazelenirler.
Lodoslu mısralar dolar yüreğine
yıllar, düşlerimizi leylaklandırırken
lodos içimizden esip de geçer!'

Sırlar Evreni: Organik Kimya

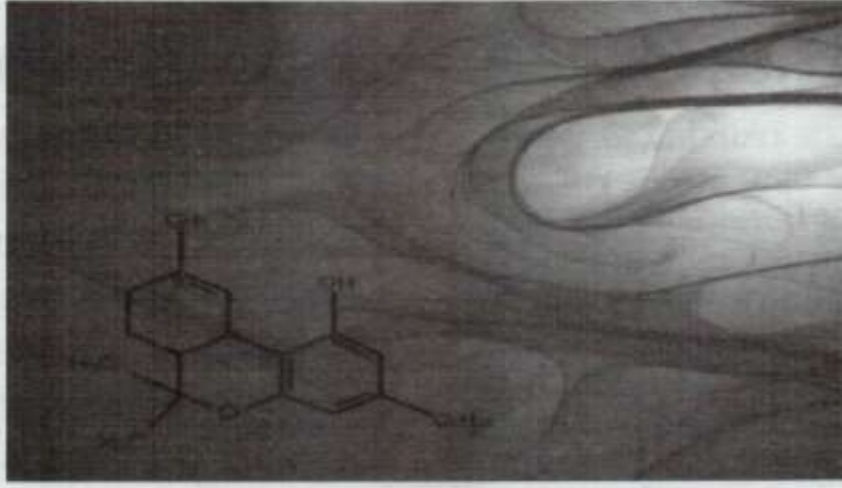
Evde, sokakta, okulda her yerde sürekli bizimle olan şeyler var. Yaptığımız her hareketin, her anın bilimsel bir açıklaması var. Böyle bir ortamda, bilimde ve teknolojiye son noktaya gelindiği kanısına varan kesime göre, insanlığın sonbaharını yaşıyoruz. Böyle düşünenlerin yanıldığını, günümüzde de devam eden keşifler, inovasyonlar gösteriyor.

Boyalar, plastikler, gıda, patlayıcılar, ilaçlar, petrokimyasallar... karbon yapılı bileşiklerin yapısını inceleyen organik kimya, insanlığın önemini geç de olsa kavradığı ve inanılmaz bir atılımla hayatının temel taşı haline getirdiği bir bilim alt dalıdır. Temelini ünlü simya bilimci Er- Razi atmakla birlikte büyük atılımlar, Avrupa'daki Aydınlanma Çağı sırasında oldu. Berzelius ilk adlandırmayı yaptı ve organik kimyada çığır açan gelişmeye Alman bilim adamı Wöhler imza attı. Wöhler amonyum siyanattan, organik bir bileşik olan üreyi elde etti.

Wöhler, sadece küçük bir bileşik elde etmiş olmadı bu buluşuyla. Asırlardır süregelen bir inancı, körü körüne bağlanmayı ve otoriteleri yıktı. Bu olayın öncesinde insanoğlu, organik bileşiklerin üretilmesinin sadece canlılığa bağlı olduğunu, sadece canlı vücudunda bu üretimin gerçekleştiğini kabul ediyordu. Bu olaydan sonra olanlar ise Wöhler'in Kimya'da nasıl bir devrim gerçekleştirdiğini bizlere gösteriyor.

Bugün bileşiklerin %98'ini organik bileşikler oluşturuyor.

Acımasız olan bir gerçek şu ki insan, bilimi daha güzel bir dünya oluşturmak için kullandığı gibi birbirini yok etmek için de kullandı. Savaşlarda kullanılan silahların gelişim basamaklarında da organik kimyanın görevi var. Sizi bundan 100 yıl önceye pek yabancı olmadığınız bir yere götürüyüm: Çanakkale. Cordite, İngiliz donanmalarının kullandığı patlayıcıydı ve bunlar nitroselüloz ve nitrogliserinden oluşuyordu. Bugün bildiğimiz aseton yeni bulunmuştu ve bu patlayıcı için gerekliydi. Asetonun bulunmasının ortaya çıkışının olduğu gibi daha bir çok buluşun da karanlık bir geçmişi var. Daha sonra II. Dünya Savaşı'nda kullanılan aseton, atkestanesinde üretiliyordu ve savaş sırasında İngiliz hükümeti tüm ülkede atkestanesi seferberliği ilan etmişti. Peki bu asetonu bulan adamın kim olduğunu merak ediyorsunuz? 1948'de kurulacak olan İsrail devletinin ilk başkanı olacak olan: Chaim Weizmann. Bunun yanında çoğu bilim insanının bilim yararına yaptıkları, daha sonra yine kötü emeller uğruna kullanıldı.

Yıllar, asırlar geçtikçe yeni sorunlar ortaya çıkmaya devam etti. Bilim ve teknolojiye çok ileri bir seviyeye vardık. Ama şuan da bizi tehdit eden büyük sorunlar var . Kaynaklarımız her geçen gün tükeniyor, küresel ısınma büyük bir tehdit unsuru olarak bulunuyor. Bu gerçek, tüm insanlığın ortak bir bilince girip, ortak bir emelde çalışması gerektiğini gösteriyor. Bu yüzden dünya devletlerine büyük görevler düşüyor. İnsanın asıl sorunlarını unutup birbiri ile uğraşması ise kendi ölüm fermanını kendisinin yazmasına neden oluyor. Bu konuda her zaman bir dünya insanı olmalı ve kaynaklarımıza sahip çıkmalıyız. Onların gizemlerini keşfetmeliyiz. Organik kimyanın derinliklerinde bulacaklarımız, dünyayı değiştirebilir. Wöhler'in öncesinde kimsenin aklına gelmeyen şeyler, daha sonra hızlı bir şekilde ortaya çıkmıştı. Peki neden şimdi öyle bir şey olmasın ki? Bir yenilik, diğerlerinin de habercisidir.

Kısacası belirtmek istediğim, en iyi başarılarımız gerimizde olamaz, çünkü kaderimiz yukarıda yatar. Evrenin derinliklerine saklanmış sırlar hala var. Onları keşfetmek de bizim elimizde!

Zeynel Salman

BIYOKÜTLE ENERJİSİ

- Hızlı bir artış gösteren nüfus ve sanayileşme enerji ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Enerjinin çevresel kirliliğe yol açmadan sürdürülebilir olarak sağlanabilmesi için kullanılacak kaynakların başında ise biyokütle enerjisi gelmektedir.

Biyokütle enerjisi tükenmez bir kaynak olması, her yerde elde edilebilmesi, özellikle kırsal alanlar için sosyo-ekonomik gelişmelere yardımcı olması nedeniyle uygun ve önemli bir enerji kaynağı olarak görülmektedir.

Biyokütle için mısır, buğday gibi özel olarak yetiştirilen bitkiler, otlar, yosunlar, denizdeki algler, hayvan dışkıları, gübre ve sanayi atıkları, evlerden atılan tüm organik çöpler (meyve ve sebze artıkları) kaynak oluşturmaktadır. Petrol, kömür, doğal gaz gibi tükenmekte olan enerji kaynaklarının kısıtlı olması, ayrıca bunların çevre kirliliği oluşturması nedeniyle, biyokütle kullanımı enerji sorununu çözmek için giderek önem kazanmaktadır.

Bitkilerin ve canlı organizmaların kökeni olarak ortaya çıkan biyokütle, genelde güneş enerjisinin fotosentez yardımıyla depolayan bitkisel organizmalar olarak adlandırılır. Biyokütle, bir türe veya çeşitli türlerden oluşan bir topluma ait yaşayan organizmaların belirli bir zamanda sahip olduğu toplam kütle olarak da tanımlanabilir.

Fotosentez yoluyla enerji kaynağı olan organik maddeler sentezlenirken tüm canlıların solunumu için gerekli olan oksijeni de atmosfere verir. Üretilen organik maddelerin yakılması sonucu ortaya çıkan karbondioksit ise, daha önce bu maddelerin oluşması sırasında atmosferden

alınmış olduğundan, biyokütleden enerji elde edilmesi atmosferden alınmış olduğundan, biyokütleden enerji elde edilmesi sırasında çevre, CO2 salımı açısından korunmuş olacaktır. Bitkiler yalnız besin kaynağı değil, aynı zamanda çevre dostu tükenmez enerji kaynaklarıdır.

Bitkilerin toprak altında milyonlarca yıl kalmasıyla oluşan fosil yakıtlar, aslında yukarıda tanımlanan biyokütle ile aynı özellikleri taşımalarına karşın havaya birçok zararlı madde atarlar. Bu da küresel ısınmaya neden olur.

SAMET DARICI

YOKLUĞUNDAKİ VARLIĞIM

Nefesimin üstünde bir kaşıntı kim bilir saat kaç gecenin bir yarısı
Ensemde takılı göğsümdeki muska hangi derde deva acaba manası
Hepimizin korkusu ölüm sonrası ne fark eder insanın inanması
İnananın imanının zayıf kalması inanmayanın kainatı
Aklım almaz nasıl var olur zaman ve mekan
Böyle şeyler düşünürüm uykusuzluğumdan
Bahsederim kendimce yokluğun varlığından
Ümidim kesilmez asla kainatın perde arkasından
Sessiz bir sahil anımsatır kainattaki yokluğumu
Sonra rüzgar okşar tenimi hissederim varlığımı
Yürürken devamlı gözlerim ardımı
Arkamda kalan yokluğumun varlığı
İnanmak zorundayım çaresizce
Sıkıştım iyice bu girift bilmecelerin içinde
Varlık ve yokluk yüreğimin içinde
İnanmak için var olan bir yürek gerek içimde
Dönüyorsa dünya üzerinde hissedemem
Elif şeklinde yarık bir ay gerek birde güneş
Yüreğime inanmam için bir ayna gerek bir eş
Yüreğimin varlığına bir şahit gerek
Muskanın kancasını sökünce geçmiyor artık
Göğsüm kaşımaktan şişik ve kaskatı
Kafayı yemek üzere varlığından şüpheli
Yansımasını görmek istiyor senin yüreğin ancak gökkuşağı
Çarklar çalışıyor birbiri ardına zihnimde
Varlığım düşüncelerimden ibaret sadece
Sistem çöktü giriftliklerin içinde
Varlığımın devamı yalnızca senden geçmekte
"Ölümden korkmuyorum her duamda varsın
Göğsümün ağrıları elbet geçecek
Ölümden korkuyorum çünkü sen varsın
Sen gidersen ben bu yokluk da kaybolacağım
Nefesimin üstünde bir kaşıntı kim bilir saat kaç gecenin bir yarısı

Bir Fikir Adamı

Sinanoğlu Babasının (Nüzhet Haşim Sinanoğlu) Türkiye Başkonsolosluğunda görev yapmakta olduğu Bari'de doğdu. 1939 yılında İtalya'da II. Dünya Savaşı'nın başlamasının ardından ailesiyle Türkiye'ye döndü

Oktay Sinanoğlu, TED Yenişehir Lisesi'ne 1953 yılında burslu öğrenci olarak girdi ve okulu birincilikle bitirdi. Okulun bursuyla kimya mühendisliği okumak üzere ABD'ye gitti. 1956'da ABD Kaliforniya Üniversitesi Berkeley Kimya Mühendisliği'ni birincilikle bitirdi.1957'de Massachusetts Teknoloji Enstitüsü'nü 8 ayda birincilikle bitirerek yüksek kimya mühendisi oldu. 1960'ta Yale Üniversitesi'nde yardımcı doçent olarak çalışmaya başladı.

26 yaşında iken atom ve moleküllerin çok elektronlu kuramı ile doçent ve 50 yıldır çözülemeyen bir matematik kuramını bilim dünyasına kazandırdı ve profesör unvanını aldı. Bu unvan ile modern üniversite tarihinin ve Yale Üniversitesi tarihinin en genç profesörü oldu.

İki defa Nobel'e aday gösterildi. Defalarca Nobel Akademisinin isteği üzerine Nobel'e adaylar gösterdi. Dünyanın sayısız yerinde sayısız buluşları ve teoremleri ile ilgili sayısız konferans verdi.Oktay Sinanoğlu Nobel Fizik Ödülü için aday gösteren kurumun üyesidir.Bu alanda görev yapan ilk Türk profesördür.

Türkiye'de de kuramsal kimya bölümünü kurdu. 1964'de Moleküler Biyoloji konusunda ikinci kürsüsüne Yale Üniversitesine atandı. 1975 yılında özel kanunla Oktay Sinanoğlu'na ilk ve tek, Türkiye Cumhuriyeti Profesörü unvanı verildi.

Kimya alanında gerçekleştirdiği kuramları ile dünyayı ayağa kaldırdığı bu yıllarda Time, Der Spiegel başta olmak üzere tüm dünya basınının kapağında yer almıştı. Amerika Bilim ve Sanat Akademisinin ilk ve tek Türk üyesiydi.Dünya çapında ölkemizin adını duyururken iki kez Nobel'e aday gösterilmişti.

Oktay Sinanoğlu'nun hayatı ve başarıları hakkında belki daha sayfalarca yazı yazılabilir.Hatta yazıldı da ama tüm bunların yanı sıra yazılması gereken en önemli şey onun idealleridir.Dil yetersiz olursa bilimsel gerçeklerin aktarılması, düşüncenin aktarılması, dili kullananların varlığını sürdürmesi zorlaşır. Oktay Sinanoğlu, düşünen bir beyin olarak bu üç zorluğu da aşmayı kafasına koymuş bir dahidir. En çok da Türkçenin bilim, sanat ve öğretim dili olması için çaba göstermiştir.Bu sebeple attığı ilk adım Orta Doğu Teknik Üniversitesinde eğitimin Türkçe olması için büyük çaba sarf etmiştir. Ama başarılı olamamıştır.Belki de bu yüzden "Herkesin bıraktığı yerden biz başlarız." Cümlesini Türk gençlerine ithaf etmiştir.

En Ası Element

Florun (F) öteki maddeler üstündeki etkisi özellikle hidrojenle oluşturduğu asit (HF) sayesinde camı etkileyen o zamana kadar bulunmuş tek madde olması XVI. yüzyılda dikkati üzerine çekmişti.Fakat elektronegatifliği en yüksek element olması sebebiyle oluşturduğu bileşiklerden bir türlü ayrılamıyordu.Faraday'ın bulduğu elektroliz deneyinde altın hatta plarin levhalarla bile etkileşime geçiyordu. Üç yüz yıldan uzun süre boyunca, farklı yeteneklerdeki kimyacılar bunu gerçekleştirmeyi boşu boşuna denediler ve dokunduğu her şeyle şiddetli tepkimelere giren bu gazı uysallaştırmak için gösterdikleri çabalar, çoğunlukla acıklı sonuçlar verdi.Hatta bu yüzden Sir Humphry Davy ve Karl Scheele (kendisi asit, bazıları koklayan hatta içen ve siyanürün tadını merak ettiği için hayata gözlerini yuman bir bilim insanıdır.) zehirlenmiş; P. Louyet , Jerome Nickels hayatını kaybetmiştir.Fakat Fransız kimyacı Ferdinand Moissan önündeki tüm bu kötü örnekler rağmen pes etmemiş elementsel floru yalıtmayı başarmıştır.Bunun için platin levhaları ilk başta erimiş hidrojen florüre doyummuş böylece flora karşı yalıtkan bir levha elde etmiştir.Böylece katotta ayrılan hidrojen anotta ayrılan flordan çok iyi biçimde ayrı tutulur.Bu başarısı O'nu 1906 Nobel ödülünü almaya kadar götürmüştür.

1	H	2	He																																
3	Li	4	Be	5	B	6	C	7	N	8	O	9	F	10	Ne																				
11	Na	12	Mg	13	Al	14	Si	15	P	16	S	17	Cl	18	Ar																				
19	K	20	Ca	21	Sc	22	Ti	23	V	24	Cr	25	Mn	26	Fe	27	Co	28	Ni	29	Cu	30	Zn	31	Ga	32	Ge	33	As	34	Se	35	Br	36	Kr
37	Rb	38	Sr	39	Y	40	Zr	41	Nb	42	Mo	43	Tc	44	Ru	45	Rh	46	Pd	47	Ag	48	Cd	49	In	50	Sn	51	Sb	52	Te	53	I	54	Xe
55	Cs	56	Ba	57	La	58	Ce	59	Pr	60	Nd	61	Pm	62	Sm	63	Eu	64	Gd	65	Tb	66	Dy	67	Ho	68	Er	69	Tm	70	Yb	71	Lu		
87	Fr	88	Ra	89	Ac	90	Th	91	Pa	92	U	93	Np	94	Pu	95	Am	96	Cm	97	Bk	98	Cf	99	Es	100	Fm	101	Md	102	No				

*Lanthan serisi

**Aktinid serisi

Hangi Yıldız?

Biz Tesla mı Edison mu tartışmalarını geçtik. Herkesin bu ikili hakkında söyleyebileceği birkaç sözü elbette vardır.Fakat bu bitmek üzere lan bir mum ile yeni yakılmış bir mumun karşılaştırılmasından ibarettir.

Gelin iki farklı sistemin yıldızlarını karşılaştıralım: Isaac Newton ve Gottfried Wilhelm Leibniz gibi...

Leibniz ismini daha önce duymamış olabilirsiniz. Ama bunun sebebi siz değil; Tamamen bilimdeki son yüzyılda etkin olan İngiliz ekolüdür. Leibniz Alman asıllı bir matematikçi, filozof, filolog, hukukçu, ahlak kuramcısı, çok iyi bir mühendis ve bilim adamıdır.

Matematik alanında eğriden türetilen apsis, ordinat, teğet, kiriş ve diklik kavramlarını benimseyip belirten ilk kişidir. Ayrıca şu an kullandığımız elektronik hesap makinelerinin temelini attı, Newton'dan önce sonsuz küçükler hesabını buldu*.

Latince kelime "suma"dan gelen S harfinin uzatılmış hali gibi görünen f simgesi ve Latince kelime "differentia"dan gelen diferansiyel için kullanılan d simgesi bunlara örnek olarak gösterilebilir. Bu bize bıraktığı en büyük mirasıdır. Ayrıca Newton'un uzayın mutlak olduğu görüşüne katılmamış, Uzayı göreceli olarak belirleyen yeni bir dinamik teorisi tasarlamıştır. Günümüzde ise hangisinin doğru olduğu açıktır.

Tabii bunların yanında Newton'un yaptıkları asla göz ardı edilemez.Isaac Newton yüksek matematiğin temelini attı, modern optiği kurdu,ilk teleskobu yaptı(Hala kullandığımız teleskobun çalışma prensibi Newtonunkiyle aynı), kütle çekimle astronomiyi başlattı,en önemlisi yer çekimini keşfetti ve yer çekimi kanunlarını oluşturdu

.Ayrıca Michael Hart'ın "Dünya'ya yön veren 100" adlı eserinde 1.sırada Hz. Muhammed 2. Sırada ise Isaac Newton yer alıyor.

Bu iki yıldızı tanıttıktan sonra sizce Gottfried Wilhelm Leibniz ile Isaac Newton Antares ve Güneş gibi mi yoksa Pistol ve Güneş gibi mi?

*Bunu ilk Isaac Newton'un bulduğunu iddia edenler elbette vardır.Fakat Leibniz Newton'dan 10 yıl önce tüm bunları bilimsel makalesinde yayımlamıştır.

İzlem Deniz Kaya

Dilara Eylül İpek

Merak Ettik

◆ Neden iki negatif sayı çarpılınca negatif olur merak ettik.

a ve b iki pozitif reel sayı ve aşağıdaki gibi bir denklemimiz olsun
 $x=a.b+(-a).b+(-a).(-b)$

Bu denklemi iki farklı yoldan çözelim:

1.yol

$$x=a.b+(-a).(b+(-b))$$

$$x=a.b+(-a).0$$

$$x=a.b$$

2.yol

$$x=b.(a.(-a))+(-a).(-b)$$

$$x=b.0+(-a).(-b)$$

$$x=(-a).(-b)$$

$$(-a).(-b)=a.b$$

*Burdan iki negatif sayının çarpımı pozitif bir sayıya eşittir sonucu çıkar.

◆ Neden bir sayı sıfıra bölünürse sıfırdan farklı olamaz merak ettik.

a ve b birbirinden farklı iki sayı olsun diyelim:

$$a/0=b \quad \text{olsun} \quad a=b.0 \quad \text{yani} \quad a=0$$

*a'nın 0'dan farklı olması olası değildir.

◆ Yalnız merak, her adımı kanatlandırır.
(Wolfgang Van Goethe)

"Sanatımız, gözümüzün gerçekle kamaşmasıdır. Geri geri kaçan ucube maskelere vuran ışıktır gerçek, başka bir şey değil"

FRANZ KAFKA

Bir Sanat Adamı

Ahmet Hamdi Tanpınar'ın bir yazısında "Nuri adıyla tanıdığımız yaratılış mucizesi..." şeklinde tanımladığı Nuri İyem toplumsal gerçeklik anlayışının önde gelen temsilcilerindedir.

1915 yılında İstanbul'da doğan sanatçı, resme küçük yaşlarda duvarlara kalemle yaptığı çizimlerle başladı. Sağlık memuru olan babasının görevi dolayısıyla çocukluğunu Anadolu'nun farklı şehirlerini dolaşarak geçirdi. Bu sayede Anadolu'nun farklı kültürlerini tanıdı ve gelecekte bunları kendi eserlerine yansıttı. İlkokulu Mardin'de bitiren sanatçı ortaokulda İstanbul'a geldi. Önce Vefa sonra Pertevniyal Lisesine kaydoldu.

Resim tutkusu da bu yıllarda başladı. Hatta resme duyduğu büyük ilgiden dolayı, ailesi onun doktor olmasını istemesine rağmen en sonunda Akademiye kaydoldu.1933 yılında girdiği Akademi'de öğreniminin ilk yılında Ziya Güran'ın öğrencisi oldu. Estetik derslerini ise daha sonraki yıllarda yakın dostu olacak olan Ahmet Hamdi Tanpınar'dan aldı.

1938 yılında yani II. Dünya Savaşı sıralarında asteğmen olarak Trakya'ya gitti. Askerliğini yaptıktan sonra Giresun'a resim öğretmeni olarak atandı. Mezun olduğu okula 1940 yılında "Yüksek Resim Bölümü"nde okumak üzere tekrar geri döndü. Leopald Levy'nin öğrencisi oldu. 1944 yılında "Yüksek Resim Bölümü"nü Nalbant adlı çalışması ile ikinci kez birincilikle ilk mezun olarak bitiren sanatçı, aynı yıl Nasip Özçapan'la evlendi.

Mayıs 1941'de İstanbul Beyoğlu Matbuat Müdürlüğü salonlarında ortak bir amaç ve görüş çerçevesinde Nuri İyem, Avni Arbaş, Selim Turan, Fethi Karakaş, Mümtaz Yener, Turgut Atalay, Haşmet Akal ve Ferruh Başağa gibi yirmili yaşlardaki bir grup genç sanatçı, büyük çabaların sonunda bir araya gelerek bir sergi açtılar. Halkın arasına girmek, onların düşünce ve yaşayışlarını paylaşarak sanatsal üretimlerini gerçekleştirmek amacını taşıyan bu sanatçılar, İkinci Dünya Savaşı'nın bunalımlı ortamında sanatlarına toplumsal gerçekçi bir yön vermişlerdir. Anadolu'dan kopuk resim anlayışına karşı çıkan toplumsal içerikli resimleriyle halkla bütünleşmeyi amaçladılar ve bir ölçüde de başarılı oldular. Liman sergisi adı verilen bu etkinliğin ardından Yeniler adı altında birleşen bu sanatçılar, özellikle Akademi dışındaki yazar ve sanatçılardan destek gördüler. Yeniler, bir sanatçı olarak var olmanın yolunu sanat anlayışları ve toplum gerçekleri arasında bir orta yol çizerek bulmaya çalıştılar.

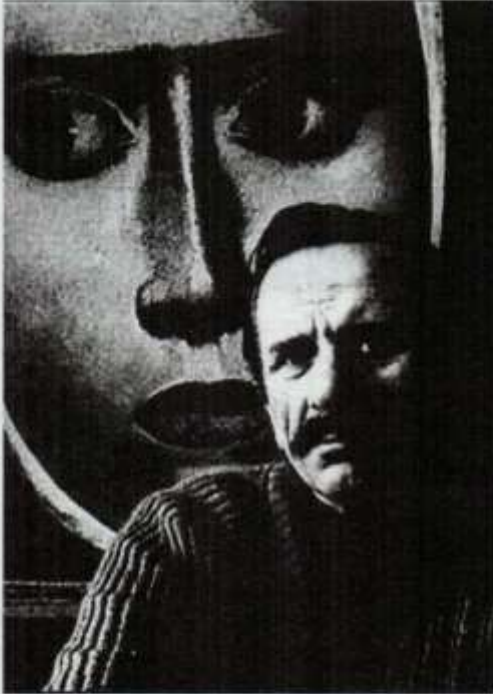
Sanatı topluma empoze etmekten çok, toplumun içinden çıkan bir sanat anlayışını benimseyen bir sanatçı, dur durak bilmeden üretmiş Anadolu halkına sanatı sevdirmek için tüm benliğiyle uğraşmıştır. Bu amaçla halka ulaşmak için 1946 yılında Beyoğlu'nda Ada(mobilya) mağazasında açtığı ilk sergi ve 1950'li yıllarda Maya Sanat Galerisi'nde düzenlenen diğerlerinin ardından bugüne kadar yaptıklarını bir çok kez sergilemiştir.

1950'li yıllarda soyut anlayışta eserler veren sanatçı 1960'larda figüratif resme geri dönerek, Anadolu insanını, onların yaşamını, iç dünyasını, köyden kente göç edenleri ve gecekondulu yaşamın anlatmıştır. Bereketli topraklarıyla ve medeniyetler doğuran özelliğiyle; Anadolu'yu bir kadın olarak algılamış ve ürettiği kadın portrelerinde, iç dünyanın aynası olan gözlerin ışığında, bir parçası olduğumuz toplumu tüm gerçekliğiyle yansıtmıştır.

Nuri İyem yaptığı tablolarda genellikle Anadolu kadını tasvir etmiştir. Bunun sebebi ise çocuk yaşta kaybettiği ablasının onun iç dünyasını oluşturmasıydı.

Sanatçı Ulus'taki evinde 90 yaşında 18 Haziran 2005 tarihinde vefat etti. Zincirlikuyu Mezarlığı'nda torağa verilen sanatçının, aralarında kendisi gibi sanatçı eşi ve hayat arkadaşı Nasip İyem'in de bulunduğu cenaze törenine katılanların yakalarına, sanatçıyı "Anadolu Kadınları" temalı bir tablosunun önünde gösteren fotoğrafı takıldı.

Kaan Koca

İlgimizi Çekti

- ◆ Picasso, tam adı ile Pablo Diego José Francisco de Paula Juan Nepomuceno María de los Remedios Cipriano de la Santísima Trinidad Ruiz y Picasso
- ◆ Picasso'nun soyadı, Babasına değil; annesine aittir(Maria Picasso)
- ◆ Çok şakacı olduğu bilinen Leonardo da Vinci boynuz ve kanat taktığı kertenkele ile Vatikan'da insanları korkutuyordu.
- ◆ Salvador Dali başkalarının ayaklarını görmesinden çok rahatsız olurdu. Mikroplardan, öldürülmekten, ve özellikle çekirgelerden çok korkardı. Halkla açık yerlerde dikkat çekmek için zıplardı.
- ◆ Deliliğinin aşırı dönemlerinde Van Gogh doğrudan tüpten boya yerd.

Kaan Koca

Difara Eylül İpek

Yalağuz

Bektaş yüce dağ başında -yalağuz-du.
Bektaş zaten doğduğundan beri -yalağuz-du...
Bir sopa, üç beş koyun, bir köpek,
Bulutların içinde kendi kendine -yalağuz-du...

Mintanı ile yalnızdı, çarığı ile yalnızdı,
Bilinmez düşünceleri, Tanrısı ile yalnızdı...
Köyde, şehirde, kasabada, dağda
Beş on kelimesi, diliyle.
Yalnız insanların o garip haliyle;
Yalnızdı Bektaş, yapayalnızdı..

Bektaş mayıs böceği kadar yalnızdı,
Esaretinde hürriyetinde sevdasında,
Üç yaşında da yalnızdı, on beşte de, seksende de,
Yağmurların altında, bulakların kenarında.
Türküsünde, koşmasında, şarkısında,
Tamamda da, noksanda da,
Papatya gibi yalnızdı, kuşyemi gibi yalnızdı.
.....
İğneden ipliğe işte Bektaş, yapayalağuzdu...

Turgut Uyar

Duygularımı şiirlere anlatamam
çünkü şair değilim. Kendimi gölgeler
ve ışıkla ifade edemem çünkü
ressam değilim. Düşüncelerimi
hareketlerle de açıklayamam çünkü
dansçı değilim. Ama bunların hepsini
müzikle yapabilirim. Çünkü ben bir
müzisyenim.

Mozart

Çocukken herkes bir sanatçıdır, zor olan
yetişkinen sanatkar kalabilmektir.

Pablo Picasso

Ruhun elle birlikte çalışmadığı yerde, sanat
olmaz.

Leonardo da Vinci

Gerçek Nedir?

Gerçek dediğimiz kavramın asıl anlamı nedir? Veya gerçekten var mıdır? Kendi fikrimi belirtecek olursam; mutlak doğru kabul ettiğimiz yargılar aslında belirsizliğin ta kendisidir.

Katı kurallarla milyonlarca yıldır insanlara dayatılan bazı teoriler her ne kadar doğruluklarının kanıtlandığı ileri sürülse de kabullenmek istemeyenler için birkaç boş söz öbeğinden fazlası değildir.

2+2'nin kesinlikle 4 olduğu söyleniyor. Ancak sayı dediğimiz iki sembolü bir saçmalık yapıp topladığımızda ille de bir değere sahip olması mı gerekir? Hatta iki dediğimiz sembolün adının başka bir şey olduğunu düşünmek istiyorsam kendi dünyamda ederi odur.

Hakikat adını verdiğimiz, tapınırcasına doğru olduğuna inanılan sözcük aslında bir kurallar toplamıdır. Belki de bir kalıptır.

Tüm insanların yaratıcı doğduğuna inanıyorum. Ancak ne yazık ki toplum baskısı, çevrenin dayatması insanları belli bir kalıba sokuyor; o kalıbın içine binlerce kural empoze ediliyor ve sonrasında bu bireyden mutlu olması bekleniyor.

İnsanlar kendi yollarını çizip, kendi dünyalarını yarattıklarında kendileri olabilirler. Aslında her çocuğun içinde kocaman bir evren vardır. Sonra bazı öğretiler enjekte edilir ve artık kişinin elinde yalnızca küçük bir kara parçası kalmıştır.

Ben başkalarının düşündüğünü düşünmek, zihnimin onların makasıyla kırılmasına izin vermek istemiyorum. Bu gezegene kendi yolunu çizmek için gönderildim. Kendi yolum ise ancak bana ait olabilir, onu ancak ben şekillendirebilirim.

Dışarıdan bakıldığında zeki birine benzemiyor olabilirim. Ancak bençe zeka da göreceli bir kavramdır. Onu bazı testlerle veya saçma sorulara verilen yanıtlarla ölçmek mümkün değildir. Zeki olmak gece gündüz demeden o kuralları ezberleyerek ve sonra geliri yüksek olan bir meslekte çalışmaya hak kazanarak birkaç yıllık hayatı boşa harcamak demek değildir.

Dışarıdan bakılanlar için bir robottan hiçbir farkım olmayabilir. Ancak ben kendi gezegenimde yaşıyorum. Ve günün birinde hayattaki tüm hedeflerime ulaştıktan sonra fazla geç olmadan bu dünyadan ayrılmak istiyorum- kendi gerçeklerimi!

Ayşenur Karaca

Sanat

Asırlardır dillerde sanat olarak dolaşan kavram, aslında dünya üzerindeki medeniyetlerin kendi adlarını tarihe yazarken kullandıkları mürekkebin ta kendisidir. İnsanoğlunun varoluşunun yegane sonucudur.

Bundan epey uzun zaman evvel varolup günümüzde mevcudiyetlerini yitirmiş olan uygarlıkları hala anıyor olmamızın nedeni ortaya çıkardıkları sanat eserleri değil midir? Sanattan yoksun toplumlar, yalnızca yaşadıkları dönemde sınırlı bir kitle tarafından anılabilir ve sonrasında toz taneleri misali bir uçtan bir uca savrulmuş olarak yok olmaya mahkum olurlar.

Oysa sanat için zaman kavramı yoktur. Çünkü o; bir tarih şeridinin arasına sıkışıp kalmaz, çağının çok daha ötesine seslenebilme yetisine sahiptir. Birbirine asla emsal olamayacak, asla aynı topraklar üzerinde yaşayamayacak, aynı kültürün özelliklerini taşıyamayacak insanlar arasında iletişim kurulabilmesinin yoludur.

Antik Yunanlılar'ın yaptığı heykeller, Rönesans Avrupası'nda resmedilmiş benzersiz tablolar, Rus edebiyatının asla eskimeyen eserleri, usta Fransız müzisyenlerinin insan ruhuna temas eden besteleri, Romalılar'ın mimari harikası yapıları veya Mısırlılar'ın insurlarla dolu hiyeroglifleri olmasa idi, bahsi geçen tüm bu uygarlıklar; birkaç harf yığını olmaktan öteye geçemeyecekti belki de.

İnsanoğlu milyonlarca senedir ölümsüzlüğün formülünü arayıp duruyor. Ölümsüz olabilmenin yolu, bizim tüm uzuvlarımız toprağa karışmış, belki de başka bir canlıya hayat verir vaziyette iken bile varlığını koruyabilecek ve sürdürebilecek eserler yaratmak değil midir?

Ne yazık ki sanat çoğu vakit layık olduğu rağbeti görememektedir. Oysa bir sanatçı için bir eser meydana getirmek epey sancılı bir durumdur.

Önce sanatçının yüreğine kederden bir kıvılcım düşer. O kıvılcım; hayal güzüyle, ıstırapla harmanlanır ve sanatkarın vücudundaki tüm hücrelere yerleşir, dışarı çıkmamanın, dünyayı tatmanın bir yolunu arar. Artık bu tasarı yürekte barınmayacak kadar büyümüştür ve sanatçı onu haykırarcasına, kimi zaman kendi acısıyla kimi zaman da neşesiyle ortaya çıkarır.

Sanatçının ebedi evladı olan sanat eseri, kıymetli medeniyetlerden doğar ve medeniyetler doğurur. Bunun içindir ki uygarlıklar; savaş çıkarıp kanlı katliamlar yaparak gülcü üzerine imparatorluklar kurmak yerine, sanat yoluyla insanların ruhlarına dokunup onların gönüllerine taht kurmahtırlar...

Ayşenur Karaca

Deney MBSRM-2100

Üç gündür ondan haber alamıyordum. Yalnızlık duygusu sesin kesilmesiyle başlamıştı. Ya aklımı kaçırıyordum ya da deney başarılı olmuştu. İkinci ihtimalin olasılığı yıllardır süregelen teorilerin sona erdiği anlamına geliyordu ama bunu nasıl kanıtlayacağımı bilmiyorum. İşte şu anda karşınızda bulunma sebebim de bu.

Yıllarca uğraştığım deneyin sonlandırılması umutsuzluk kapılarımı az da olsa zorladı. Artık tek başımaydım ve korunmasızdım. Onlar beni bulmadan önce deneyi tamamlamalıydım. Kısa bir süre içinde bunu yalnızca kendimde deneyebilirdim. Amacım beynin kullanılmayan bölümlerini aktifleştirmekti. Laboratuvar da geliştirdiğimiz serum metabolik faaliyetleri minimuma indirirken zihinsel işlevleri de maksimum düzeye ulaştırıyordu. Bu sayede amacıma ulaşabiliyordum. Gece saat 3 sularında kliniğimde serumu enjekte edip etkisini göstermesini bekledim. Aynanın karşısındayken yansımamın kaybolduğunu fark ettim. Ondan sonrası büyük bir boşluktu. Ne kadar bir süre geçtiğini bilmiyordum fakat kafamdaki sesin yankılanmasıyla uyandım. Tek duyduğum bir sayıklamaydı. Duyduklarıma anlam veremeden ayağa kalktım. Kendime baktığımda gördüklerim beni şoka uğrattı. Saçlarımin ön kısmı mavileşmişti. Sanırım bu serumun yan etkisiydi. Peki ya sayıklama o da mı bir...

"Elizya, Elizya ..." dedi kafamdaki ses. Bu da neyin nesi diye düşünürken aynı ses "Beni duyabiliyor musun?" diye sordu.

Sakince düşünmeye ihtiyacım vardı. Bu bir başarısızlık mı yoksa hedefime ulaştığımın bir göstergesi mi? Gözüm birden masanın üzerindeki ilaçlara ilişti. Xanax'ı elime alarak düşünmeye başladım. Eğer bu hap sesleri keserse başarısızlığımınla yüzleşecektim. İlaç içerek yavaşça koltuğa uzandım. Birkaç saat sonra uyandığında, sesler kesilmişti. Umutsuzluğa kapılmaya başladım. Son bir kere onun sesini duymayı hedefledim.

"Hala orada mısın?" diye sordum.

Cevap yoktu. Her şey buraya kadardı dediğim an ses "Buradayım" dedi. Bir anda yaşadığım sevinç ile gözyaşlarımı tutamadım. Nasıl tepki vermem gerektiğini bilmiyordum.

"Bir an önce seninle görüşmeliyiz ancak bu şekilde kendimden emin olabilirim" dedim.

"Komada olan bir insanla görüşmek mümkünse çok isterim." Dedi. Verdiği cevap beni çok sarsmıştı. Kafamdaki sesin sahibiyle buluşmanın saçmalığını bilsem de başladığım işi bitirmekte karalıydım. Belki de asıl sebep bir şeylere inanmaya olan ihtiyacımdı.

"Seni mutlaka görmeliyim." Dedim.

Adresi aldıktan sonra hemen yola çıktım. Bana verdiği adresteki hastaneye gelmem uzun sürmemişti. Hastanenin ana kapısı önünde duraksadım. Çıldırılmış olmalıydım ama işte buraday dım. İçeriye attığım ilk çekingen adımdan sonra bacaklarımin koş emriyle 138 numaralı odaya doğru koştum. Soluklarımin arasında kaybolan tıklatma sesinden sonra kapı kolunu çevirdim. Kalp atışlarımin kapı gıcırdamasıyla buluştuğu an içeriye girmiştim. Biraz ilerledikten sonra gördüklerim beni dehşete düşürmüştü. Gerçekten akıl sağlığımdan duyduğum şüphe öyle olmasa bile beni o duruma sokabilecek kadar güçlüydü. Oda bomboştu. Yatak örtüsünün beyazlığında kaybolan gözlerim dolmuştu.

O günden beri 3 gün oldu. Kafamda yalnızca kendi konuşmalarımin geçtiği üç gün. Tam zamanında geldiler. Bu ayak sesleri onların, beni bulmuş olmaları. Sanırsam artık videoyu kesmeliyim fakat sizden son isteğim lütfen onu bulun...

**Beyza Yılmaz Simay Toparlak Rahime Nur Yaman
Melis Duman Melis Yuttaş**

BARIŞ

Hakan Koroğlu

Barış denildiğinde aklım hep bundan altı yedi sene öncesine kayar. Yani daha bazı şeylerin farkına varamadığım çocukluk çağlarıma... Diyeceksiniz ki o zamanlar savaş yok muydu hiç? İnsanlar ölmüyor muydu? O zamanlar belki şu anki kadar olmasa da yine insanlar ölüyordu. Daha doğrusu ölüyormuş. Benim gibi küçük bir çocuk o zamanlar ne anlar ki savaştan. Bir çocuk savaştan ne anlayabilir ki diye düşünüyordum. Bu düşüncemi yalanlayan silah seslerinin ardından bir bir yere yığılan küçük çocuklar oldu. Suriye'de, Filistin'de, annelerin feryatları oldu.

Barış dediğimiz neydi ki? Oyun oynayan çocuk sesleri, okullarda çalan zil sesleri barışın anahtarlarıdır. Bir yerde çocuk seslerini tank sesleri, silah sesleri bastırıyorsa orda barıştan söz edilebilir mi? Anneler ağlıyorsa ölen çocuklarının ardından, nerde bu barış? Kim aldı götürdü, kendi kendine kaçmaz, gitmez ya. Sahi, gerçekten kimin eseriymiş bu savaşlar. Kimin için, ne için ölüyordu bu insanlar, neden mutlu olamıyorlardı? Bir devlet, bir millet, ya da bir grup insan için mi? Cevabı çok basit aslında, güç için. Para için, güç için kalbini satmış bir insan neden düşünsün ki duygularını vatanında bırakıp kaçan birkaç insanın hayatını. Neden düşünsün ki yetim kalmış, öksüz kalmış çocukları. Bugün, şu anda siz bu yazıyı okurken dahi bir yerde savaşın esiri olduğu insanlar korku içinde düşünüyorlar, acaba ne zaman bitecek bu çile, ne zaman gerçekten mutlu olabileceğiz diye. Tabi mutluluğun ne olduğunu hatırlıyorlarsa. Ya da öğrendilerse...

Dünyanın bir yerinde, bir mahallede dahi insanlar gülmüyorsa, çocuklar sokakları doldurmuyorsa oyun oynamak için, dünyada barıştan söz edilemez. Tıpkı vücudun bir yerinde ağrı olduğu zaman tüm vücudun o ağrıdan nem alması gibi, dünyanın bir yerinde savaşın olması, dünya barışını bozar. Belki birçoğunuz dünyanın tek vücut olmaktan çıkıp, doğu batı, Müslüman Hıristiyan gibi farklı farklı vücutlara ayrıldığını düşünüyorsunuzdur. Hayır, henüz düşündüğünüz gibi olmadı. Her ne kadar birileri bunu istese de, bunun için ellerinden geleni yapmalar da insanlık hala tek vücuttur. Merhamet dünya üzerinde var olduğu sürece de öyle kalacaktır. Belki şu anda ayrılıyor olabilir, insanlık ölüyor olabilir. Ama benim hala insanlıktan umudum var. Tüm insanlık bir olup dur dese, kendi kurduğu bu zalim dünya düzenini bozabilir. O insanlığın başında da bazı insanlar elbette olacaktır. İşte bu yazımı okuyanların çoğu, yani sizler o önderlerdensiniz.

Geleceği olan birisi, yalnız geçmişi olan birinden daha önemlidir. Dünyanın kanayan yarası ölen çocuklardır. Zaten bir çocuk, bir gelecek vaat eder. Kim bilir şu ana kadar kaç defa insanlığın kaderi atılan bir kurşun hedefiymiş de değildir. Kaç bilim insanı, kaç komutan, kaç doktor, hemşire hayata gözlerini yummuştur. İnsanın daha ne kadar günahı gerecektir. Bütün bunlar olurken, sadece seyirci kalan bizler ne yapmalı? Bizim için bir anlamda bir yok? Bu yazıyı bir kısım insan okuyacak, okuyan insanlardan bir kısmı etkilenecek, o insanlar da geleceğin olacak yaşlarındayken savaşın kalplerini kararttığı o çocukları düşünmeyecek. Hani diğer insanlar vardır. Adalet sadece savaşların istisnalarında vardır. Doğru, adalet nerede var dünyada? İnsanlar artık insanlık namusunu bile gelmiş. Ama bir şeyi unutmuyoruz ki, ilahî adalet elbet bir gün tecelli edecektir. O günün bir başka ismi de hakikatlerdir. Görüyoruz, insanlık kendi içinde çürüyor, ölüyor. Bu insanlığın kendi sesleri olan kurşunler çerçevesinde bir adalet anlayışı, hiçbir zaman gerçek adaleti temsil edemez. İnsanların yaşadığı bu adalet sisteminde, zayıflık bir suç gibi algılandığı sürece, güç adaleti temsil edecektir.

YAĞMURDAN KAÇAN KARINCALAR

Yıllardan ibaret ömrü insanın
Anımsadığı değil midir hayat hafızanın
Kısa zamanda sensizlik bana çok şey yaşattı
Ümidin içimdeki kötülükleri kararttı

Çok fazla geceleri geçirdiğim zaman
Eksiği yok fazlası vardır hayatımdan
Heceler sardı çevremi geceleri 7li 8li 11li
Ömer Hayyam dörtlüklerinde aradım seni

Hasat zamanı gelmeden hangi ekin toplanır?
Güneş bir anda çıkmaz ortaya zaman alır
Kavuşmak sabır ister zaman gerekli
Susmaktır sabretmek için en iyi strateji

Geceler azalmadıkça sabrım kalmadı sıkıldım artık
Şimdiye dek yağmurdan karıncalarla birlikte kaçtık
Korkmuyorum yağmurlardan kocaman bulutlardan
İslandıkça sıyırdı hayatım beni kabuğumdan

Ömrüm yağmur altında geçsin ayaklarım sırılsıklam
Yağmurlar ıslatsın bizi şiirler okusun sana bu adam
Sana bir sır aramızda kalsın
Karınca yuvasına girdiğimden beri rüyalarımdasın

"ŞU"